

Ο ΠΥΡΣΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΗΝΩΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ
245 VALENCIA STREET SAN FRANCISCO, CALIFORNIA

ΤΕΥΧΟΣ 104—105—106 ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ—ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, 1954

Ο «ΠΥΡΣΟΣ»,
ΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ
ΚΑΙ Ο ΙΕΡΑΤ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ
ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΕΣ ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΑ
ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 1955.

ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ . . . ΜΑΘΑΙΝΕΙΣ

Ὁ Κύριλλος θεωρεῖ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην ὡς ἰσοτίμους πρὸς ἀλλήλους καὶ «ἰσομέτροις τιμαῖς κατηγλαϊσμένους». Ἀρνεῖται δὲ ἐπὶ πλέον νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἀπένειμεν τῷ Πέτρῳ βραδύτερον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης. Ἄλλωστε οὐδέποτε οἰκουμενικὴ σύνοδος ἐξεζήτησε τὴν παπικὴν κύρωσιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δεικνύει ὅτι δὲν ἦτο ἡ θέσις τοῦ Πάπα τοιαύτη ἣν ἀργότερον ἡ Δύσις ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τοῦ Κυρίου ἐλεύσεως ὁ ἐκ λέπρας ἰαθείς, διὰ νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἄλλων, ὤφειλε νὰ ἐκπληρώσῃ τυπικήν τινα τελετήν. Μετὰ προηγουμένην δηλ. ἀπόλουσιν καὶ ἀπόκαρσιν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς του ἐρραντίζετο ὑπὸ τοῦ ἱερέως δι' αἵματος σφαγέντος στρουθίου. Κατόπιν ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ ἤδη θεραπευθεὶς προσέφερεν εἰς τὸν ναὸν τὸ πρὸς θυσίαν δῶρον, συνιστάμενον ἐκ δύο ἐνιαυσίων ἀμνῶν καὶ μιᾶς ἀμνάδος. Ἂν ὁ ἱερεὺς ἐδέχετο τὸ δῶρόν του, τοῦτο ἐσήμαινεν ὅτι ὁ πάσχων ἐθεραπεύθη καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἄλλων.

Λέγεται ὅτι ἡ λέπρα μετεφέρθη καὶ ἐξηπλώθη εἰς τὴν δυτικὴν καὶ βόρειον Εὐρώπην ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων τοῦ Πάπα. Οὐδεὶς δισταγμὸς εἰς τὸ νὰ δεχθῶμεν τὴν ἐκδοχήν, διότι οἱ Σταυροφόροι εἰς πολλὰ μέρη μετέφεραν ἄλλου εἴδους καὶ ἠθικὰς λέπρας. Ἴδε καὶ τὴν κατοχὴν τοῦ Βυζαντίου ὑπ' αὐτῶν.

Ὁμίλει ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν; Τινὲς παραδέχονται ὅτι ὡμίλει αὐτὴν ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων: α) Χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν «Ἐφραθά». β) Ἡ Ἑλληνικὴ ἦτο διαδεδομένη τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς τὴν περιφέρειάν Του. γ) Συνομιλεῖ μετὰ διαφόρων ξένων ὡς π.χ. τοῦ Ἑκατοντάρχου, τῆς Χαναναίας, ἥτις ἦτο Ἑλληνόφωνος, μετὰ τοῦ Πιλάτου καὶ μετὰ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα (Ἰωάν. 12, 21).

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἤρχισε τῷ 476 ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀντιοχείας Πέτρου τοῦ Γναφέως. Ἡ συνήθεια αὕτη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μετηνέχθη τὸν ΣΤ'. αἰῶνα εἰς Ἱσπανίαν, ὅπου δυστυχῶς ἐθεσπίσθη καὶ ἡ κακὴ συνήθεια τοῦ FILIOQUE. Ἀντὶ ὅμως νὰ ἀναγινώσκηται τὸ Σύμβολον εἰς Ἱσπανίαν ἐψάλλετο.

Αἱ δογματικαὶ κακοδοξίαι τοῦ Ὠριγένους εἶναι αἱ ἑξῆς: 1) Ἐπίστευεν ὅτι ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου εἶναι ἄχρονος ἐνῷ ἡ Ὀρθοδοξία πιστεύει ὅτι ἔγινε ἐν χρόνῳ. 2) Ὅτι αἱ ψυχαὶ προϋπάρχουν. 3) Ὅτι ἡ πτῶσις τῶν ψυχῶν ἐπῆλθε κατὰ τὴν προϋπαρξίν των. 4) Ἡ ἐνσάρκωσις τῶν ψυχῶν εἶναι τιμωρία διὰ τὴν πτῶσιν αὐτῶν. 5) Ὅτι τὰ σώματα δὲν θὰ ἀναστηθοῦν κατὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν. 6) Τὰ ἀνάξια διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν ἀρχικὴν κατάστασιν πνεύματα θὰ ὑποστοῦν μετεμψύχωσιν. Αἱ πλάναι εἶναι μέρος μόνον τῶν σφαλμάτων εἰς ἃ περιέπεσεν ὁ Ὠριγένης.

"Ο ΠΥΡΣΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ"

Μηνιαῖον Ἐκκλησιαστικὸν Περιοδικὸν τοῦ

Καθεδρικοῦ τῆς Κοινότητος «Ὁ Εὐαγγελισμὸς»

ΕΤΟΣ Η΄. Ἀριθ. 104-106 SAN FRANCISCO, CAL.—Ὀκτώβρ.-Νοέμβρ.-Δεκέμβρ., 1954 VOL. VIII, No. 104-106

ΔΟΞΑ ΕΝ ΥΨΙΣΤΟΙΣ ΘΕΩ...

ΓΕΜΑΤΗ χάρι καὶ εἰρηνικότητα ἔρχεται ἡ παγκόσμια Ἑορτὴ τῶν Γενεθλίων τοῦ Μεγάλου Κήρυκος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐδοκίας. Τὰ σκιρτήματα τῆς ψυχῆς, τὰ σκλαβωμένα κάτω ἀπ᾽ τὴν βαρειὰ ἀτμόσφαιρα τῶν ἀδυναμιῶν καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἀναγκῶν τῆς συμβατικότητος τῆς ζωῆς, τὴν περίοδο αὐτὴν ἐλεύθερα ξανοίγουν τὰ ἄϋλα κύματα μιᾶς ἀνακουφίσεως καὶ ἀνείπωτης εὐτυχίας καὶ τὰ στέλνουν νὰ συναντήσουν ἐπάνω στοὺς οὐρανοὺς τὲς παλμικὲς δονήσεις τῶν ἀγγελικῶν ὕμνων. Τὸ ταπεινὸ φῶς ποὺ εἰσέρχεται ἀπ᾽ τὲς χαραμάδες τοῦ Σπηλαίου γιὰ νὰ φωτίσῃ τὴν Φάτνη, ὅπου ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου γεννᾶται, παίρνει ἀπέραντες ἀντανακλαστικὲς λάμψεις ἀπ᾽ τὸ ἥρεμο μειδίαμα τοῦ παναθώου Βρέφους κι᾽ ἔρχεται ἄπλετο καὶ μὲ ἀποθέωσι φωτεινὴ νὰ θωπεύσῃ τὲς κουρασμένες καρδιὲς τῶν πονεμένων ἀνθρώπων τῆς γῆς. Τὰ οὐράνια θαρρεῖς καὶ γίνονται φτεροῦγες τῶν πειὸ γλυκῶν μηνυμάτων τοῦ Θεοῦ κι᾽ ἔρχονται στὴν γῆ τὴν καμένη ἀπ᾽ τὴν προαιώνια κατάρα νὰ τὴν δροσίσουν. Ὁ οὐρανὸς συναντᾷ τὴν γῆ κι᾽ ἡ γῆ ἀνεβαίνει μὲ τὴν εὐγνωμοσύνη της νὰ λουσθῇ στὴν τόση μεγαθυμία τῆς ἀγαθωσύνης τοῦ Δημιουργοῦ. Ὅλα ἔχουν τόση πραότητα καὶ τόση ἡ σοφία εἶναι τῆς θεοτικῆς συγκαταβάσεως στὸν ἐκτραχηλισθέντα Ἀδάμ. Ἡ σωτηρία ποὺ ἦλθε δὲν μετρᾶται μὲ τὸν χρόνο, γιατὶ ἡ θυσία καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ξεπερνοῦν τὰ ἀνθρώπινα μετρήματα. Ἀγκαλιάζουν τὰ αἰώνια. Ἡ θυσία τοῦ Υἱοῦ ἔγινε «ἐν χρόνῳ». Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη ποὺ ὡδήγησε τὴν ὑστερνὴ ἀπ᾽ τὴν Γέννησι θυσία ἦταν προαιώνια βουλὴ ποὺ ἐκδηλώθηκε στὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Καὶ οἱ Ἄγγελοι ὑμνοῦν. Καὶ οἱ ποιμένες δοξολογοῦν. Καὶ μεῖς μὲ θαυμασμὸ καὶ λατρεία ὑψώνουμε τὸ αἴσθημα σὲ μιὰ θερμὴ προσευχὴ ἀφοσιώσεως κι᾽ εὐχαριστίας. Ἡ εὐδοκία συμπορεύεται μὲ τὴν εἰρήνη τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ στὴν ἀνθρωπότητα ποὺ θὰ ἔχῃ πειὰ ἐλπίδα λυτρωμοῦ καὶ αἱ δυὸ μαζὺ θὰ κλείσουν τὴν σιδερένια πύλη τῆς πρωτινῆς κατάρας. Τί σημασία τί ζητοῦσε νὰ κάμῃ ὁ Ἡρώδης, τί θὰ κάμουν οἱ Ἡρῶδαι τῶν ἐποχῶν; . . . Ἡ ψυχὴ τὲς μέρες αὐτὲς μιλᾷ μονάχα γιὰ τὴν γέννησι τῆς Ἐλπίδος καὶ τῆς χαρᾶς. Μιλᾷ μόνο γιὰ τὸ γεγονός, πὼς ὁ Θεὸς κατέβηκε, καταδέχτηκε νὰ ἔλθῃ στὴν γῆ, μέσα στὴν φάτνη τῶν ἀλόγων, στὴν κοιλάδα τῶν πανανθρωπίνων στεναγμῶν. Γι᾽ αὐτὸ πρέπει πειὰ οἱ ὡραῖοι πόθοι ν᾽ ἀνεβαίνουν ὡς θυμίαμα στοὺς οὐρανούς, νὰ ψάλλουν τὰ χείλη εὐφρόσυνα μαζὺ μὲ τὸν ὑμνωδό: «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε . . ». Ἡ γέννησις τοῦ Θείου Βρέφους εἶναι ὅ,τι ζητοῦσε κι᾽ ὅ,τι θ᾽ ἀναγεννᾷ πάντα τὴν ψυχή. Ὁ πεπτωκὼς Ἀδάμ . . . Ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ Θείου Λόγου . . . Ἂς εὕρῃ τὸν ρυθμό της ἡ ζωή! . . . Ἂς εὕρουν τὰ πνευματικὰ ὄνειρα τοῦ ἀνθρώπου τὲς φτεροῦγες γιὰ νὰ πᾶνε στοὺς πειὸ γλυκόφωτους ὁρίζοντας ποὺ γνώρισε ἡ πονεμένη ἀνθρωπότητά ποτε. Μέσα ἀπ᾽ τὰ σκοτεινὰ ἄντρα τῆς πικρίας καὶ τῆς ἀπελπισίας θὰ ρωτᾷ ἡ ψυχή: «Ἦλθεν ἡ ὥρα;» Καὶ οἱ ἄγγελοι χαρούμενοι θὰ ἀπαντοῦν: «Δόξα ἐν ὑψίστοις . . .». Ἦλθε ἡ σωτηρία, ἡ ἐλπίδα, ὁ Χριστός. . . .

Π. Φ.

ΑΙ ΗΜΕΡΕΣ ΜΑΣ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΜΟΥ ΦΙΛΟΙ, ἂς ἀρχίσουμε σήμερα μὲ μιὰ εἰκόνα. Τὸν χειμῶνα ἕνας χωρικὸς παίρνει τὸ παιδί του καὶ πηγαίνει στὸ δάσος νὰ κόψουν ξύλα. Ἀφοῦ τὰ κόψουν, ὁ πατέρας ἀρχίζει νὰ τὰ βάζῃ στὸν ὦμο τοῦ παιδιοῦ του. Καὶ οἱ δυὸ νοιώθουν μεγάλη εὐχαρίστησι γιατὶ μὲ τὰ ξύλα ποὺ μαζεύουν θὰ ζεστάνουν τὸ μικρὸ σπιτάκι τους ποὺ εἶναι γεμᾶτο παγωνιά. Βάζει ὁ πατέρας λίγα ξύλα στὴν πλάτη τοῦ παιδιοῦ του. Τί σημασία ὅμως ἔχει λίγο βάρος μπροστὰ στὴν χαρὰ πὼς θ' ἀνάψῃ τὸ τζάκι καὶ τὴν νύχτα δὲν θὰ παγώνουν μέσα στὴν βαρυχειμωνιά; Ἀλλὰ σὲ λίγο ὁ πατέρας προσθέτει κι' ἄλλα ξύλα, κι' ἄλλα ἀκόμα, ὥσπου ἀπ' τὸ πολὺ βάρος ἀρχίζει νὰ χάνεται ἡ εὐχαρίστησις ἀπ' τὴν σκέψι τοῦ παιδιοῦ καὶ μπροστὰ στὸν πόνο καὶ τὸ βάσανο ποὺ τοῦ δίδει τὸ βάρος στενάζει πικρά. Μάλιστα ἀπὸ τὸ πολὺ βάρος πέφτει κι' αὐτὸς καὶ τὸ φορτίο του καὶ δείχνει ὅλη τὴν ἀπροθυμία τὸ παιδὶ νὰ πάρῃ στὴν πλάτη του ξύλα πειά.

Αὐτὴ ἡ εἰκόνα μᾶς φέρνει σ' ἕνα συμπέρασμα. Ὅτι ἡ πίεσις καὶ ὅ,τι εἶναι ὑπερβολικὸ φέρνουν ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ περιμένουμε. Αὐτὸ τώρα ἐφαρμόζεται καὶ στὴν θρησκεία. Ἡ Ἐκκλησία ὅταν δὲν λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν δεκτικότητα τῶν πιστῶν καὶ τὴν ψυχολογική τους κατάστασι, φέρνει ἀντίθετα ἀποτελέσματα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ περιμένει. Καὶ εἶναι πολλὲς Ἐκκλησίες, ἔξω ἀπ' τὴν Ὀρθόδοξη, ποὺ δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τοὺς παράγοντας αὐτούς. Καὶ ἔτσι δημιουργοῦν πιστοὺς ψυχολογικῶς ἀρρώστους. Ἐνῷ ἀντίθετα ἡ Ὀρθοδοξία σ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ὑπῆρξεν ἡ θρησκεία τῆς ἐλευθερίας. Ὅπου δὲ ὑπάρχει συνειδητὴ ἐλευθερία ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ ὑγεία. Ἐκεῖ αἱ ψυχὲς ὑψώνονται στὴν χαρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ στὴν λύτρωσι ποὺ φέρνει ἡ πίστις καὶ ἡ προσευχή.

Προσοχὴ λοιπὸν μεγάλη πρέπει νὰ δοθῇ στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο προσφέρεται ἡ θρησκεία. Ὄχι πίεσις, οὐδὲ ἀπειλὲς καὶ φόβοι, ἀλλὰ ἁγνός, ἄδολος καὶ εὐγενὴς τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον νὰ βρίσκωνται τὰ ἐπιχειρήματα ἀφ' ἑνὸς μὲν γιὰ νὰ παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ γλυκειὰ ὀμορφιὰ τῆς θρησκείας, καὶ ἀφ' ἑτέρου γιὰ νὰ πείθωνται οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὲς μεγάλες καὶ ἀδιάψευστες ἀλήθειές της. Στὸ ζήτημα ὅμως αὐτὸ δὲν φέρνει ὅλην τὴν εὐθύνην αὐτὸ ποὺ κάθε μέρα ὀνομάζουμε Ἐκκλησία. Τὴν φέρνουν καὶ πολλοὶ ποὺ μέσα στὲς προλήψεις καὶ τὴν σφαλερὴ θρησκεία τους δημιουργοῦν ὅλων τῶν εἰδῶν τὲς ἀπαγορεύσεις καὶ τοὺς περιορισμοὺς καὶ δυστυχῶς ἐπιδροῦν πολὺ ἐπικίνδυνα σ' ἐκείνους ποὺ εἶναι πρόθυμοι νὰ τοὺς ἀκούσουν ἐπειδὴ δὲν ἔχουν ἔστω καὶ ἀμυδρὰν ἰδέαν τοῦ ποιὰ εἶναι ἡ θρησκεία τους καὶ καταφεύγουν σ' ἐκείνους γιὰ νὰ φωτισθοῦν. Ἐγνώρισα στὸ στάδιό μου πολλοὺς χριστιανοὺς ποὺ ἔπαυσαν νὰ πιστεύουν καὶ εἶχον ἀκόμη καὶ οἶκτον γιὰ τὴν θρησκεία μας ἐπειδὴ ἔπεσαν σὲ τέτοια κακὰ χέρια. Ἐπληροφορήθην ἀπὸ βαπτισμένους χριστιανούς, ὅτι γιὰ χρόνια δὲν κοινώνησαν γιατὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν τριόδων καὶ τῶν αἰθουσῶν τῆς ἄσκοπης φλυαρίας τοὺς μίλησαν γιὰ φανταστικὲς κι' ἀνύπαρκτες ἀπαγορεύσεις τῆς Ἐκκλησίας. Μοῦ εἶπαν ἀθῶοι ἄνθρωποι πὼς τὰ μάγια τῆς κυρᾶς Μαρίας εἶναι καὶ μέρος τῆς θρησκείας μας. Τὸ περίεργο δὲ εἶναι πὼς μὲ φανατισμὸ αὐτοὶ οἱ περίεργοι διδάσκαλοι τῶν καφενείων, τῶν τριόδων καὶ τῶν αἰθουσῶν, στὲς ὁποῖες γυρίζονται τὰ φιλτζάνια στὰ πιατάκια καὶ διαβάζονται τάχα αἱ τύχες καὶ τὰ μέλλοντα, ὑπεστήριζαν καὶ ζητοῦσαν νὰ ἐπιβάλουν στοὺς δυστυχεῖς ἀδαεῖς χριστιανοὺς τὲς ἀλλόκοτες διδασκαλίες τους. Στὸ νοῦ μου ἔρχονται τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ποὺ σᾶς τὰ παραδίδω μεταφρασμένα καὶ τὰ ὁποῖα τόσο ὡραῖα ταιριάζουν στὴν περίπτωσι αὐτή. Λέγει: «Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν. Καὶ σὲ σᾶς τοὺς νομικοὺς ἀλλοίμονον. Γιατὶ μὲ φορτώματα βαρειὰ φορτώνετε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δύσκολα βαστάζονται, ἐνῷ σεῖς οἱ ἴδιοι οὔτε μ' ἕνα ἀπ' τὰ δάκτυλά σας ἐγγίζετε τὰ φορτώματα αὐτά. Μὲ τὲς παραδόσεις δηλαδὴ καὶ τὲς ἄλλες προλήψεις σας κάνετε τὸν νόμον βαρὺ φορτίον καὶ ἐνῷ σεῖς βρίσκετε τὸν τρόπο νὰ ξεφεύγετε τὲς δυσβάστακτες ὑποχρεώσεις, ἀναγκάζετε τοὺς ἄλλους νὰ βαστάζουν τὸ πολὺ βαρὺ φορτίο τους».

Νά' λοιπὸν τόσο κακὸ γίνεται στὴν θρησκεία ὅταν μὲ ἀφέλεια καὶ ἀπερισκεψία φερνόμαστε. Καὶ νὰ σκέπτεται κανεὶς ὅτι ἀκόμα ὑπάρχουν χριστιανοὶ ποὺ λέγουν γιατὶ νὰ πηγαίνω στὴν Ἐκκλησία; Καὶ ἔτσι διαιωνίζεται τὸ κακό. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Τὰ φάρμακά μας δὲν πρέπει νὰ τὰ κανονίζουμε μόνοι μας, ἀλλὰ νὰ πηγαίνουμε στὸν ἰατρό. Καὶ τὴν θρησκεία μας δὲν πρέπει νὰ τὴν μαθαίνουμε ἀπὸ τοὺς ἀνευθύνους καὶ μέσα ἀπὸ τὰς συγκεντρώσεις ποὺ γίνονται γιὰ ἄλλους σκοπούς, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας. Καὶ ἡ Ἐκκλησία αὐτὴ γι' αὐτὸ ἔχει κατηχητικὰ σχολεῖα καὶ κηρύγματα καὶ διαλέξεις καὶ περιοδικὰ καὶ ραδιοφωνικὲς ὧρες. Ἐκεῖ θὰ δοῦμε τὸ μεγαλεῖο τῆς θρησκείας μας, τὸ ὕψος της, τὴν γλυκύτητά της, τὴν ἱστορία της, τοὺς ἀγῶνάς της, τὴν ἀρετή της, τὴν σωτηριώδη δύναμί της, τὴν ἐλευθερία ποὺ φέρνει στὲς σκλαβιὲς τῆς ἁμαρτίας. Ἡ Θρησκεία τοῦ Ναζωραίου εἶναι ἡ δύναμις τῆς χαρᾶς, ἡ κλίμακα ποὺ ὁδηγεῖ στοὺς οὐρανούς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δικαίωσις, ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς ποὺ διαλύουν τὰ καθημερινὰ ψεύδη καὶ φωτίζουν τὰ σκότη τῆς ζωῆς. Ἀρχηγός της εἶναι ὁ Χριστός. Ἐνίκησε τὸν θάνατον καὶ ἐπομένως εἶναι ὁ νικητὴς σὲ κάθε καλὸν ἀγῶνα ποὺ φέρνει ἠθικὸ καὶ τίμιο χαρακτῆρα. Μὲ τέτοιον ἀρχηγὸ καὶ μεῖς μποροῦμε νὰ γίνουμε νικηταὶ σὲ κάθε καλὴ καὶ τίμια προσπάθεια. Καὶ πέρα ἀπ' ὅλα, μαθαίνουμε τί ἀληθινὰ εἶναι ἡ θρησκεία καὶ πῶς μ' αὐτὴν νὰ πλησιάσουμε τὴν κοινωνία μέσα στὴν ὁποία ὑπάρχει τόσος βοῦρκος καὶ τόση λύπη καὶ ἀπογοήτευσις. Ἔτσι λοιπόν. Ὄχι ἀλλοιῶς.

Π. Φ.

ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΕΞ ΑΠΟΨΕΩΣ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ

Η ΙΕΡΩΣΥΝΗ μεταδίδεται τοῖς οὖσι πραγματικὰ μέλη τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας. Συνεπῶς οἱ ἐκτὸς αὐτῆς ἢ καὶ ἐλλιπῶς εὑρισκόμενοι ἀπέναντι αὐτῆς καὶ ἰδίως οἱ μὴ τέλεον βαπτισθέντες στεροῦνται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐντάξεως ἐν τῷ ἱερῷ πρεσβυτερίῳ. Πλὴν καὶ κωλύματα ἀπορρέοντα ἐξ ἠθικῶν ἐλλείψεων, κοινωνικῆς θέσεως, περιστατικῶν τοῦ ἠθικοῦ βίου, ἀποστασίας ἀπὸ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, μὴ ὑπάρξεως ἀρτιμελείας κ.τ.λ. κλείουσι τὰς πύλας τῷ ὑποψηφίῳ διὰ τὴν ἱερωσύνην.

Κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πρεσβυτέρου δέον νὰ συγκεντρῶνται ἅπασαι αἱ ἐξαιρετικαί, φυσικαί τε καὶ πνευματικαὶ δυνάμεις, αἱ ἀναγκαῖαι εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ὑψίστου προορισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ. Οὐχ ἧττον αἱ δυνάμεις αὗται οὐκ εἰσὶ κίνησις τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ ἔξω μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ ἔνδον. Δηλονότι στοχάζονται καὶ τὴν ἠθικὴν αὐτοτελειοποίησιν τοῦ ἱερέως. Συνεπῶς τὰ μάλα προσφυὴς εἶναι ὁ χαρακτηρισμός, ὅτι τοῦ πρεσβυτέρου τὸ ἔργον δέον νὰ εἶναι «διηνεκὴς ἔντασις καὶ συγκέντρωσις τῶν δυνάμεων ἐν τοῖς ὑψίστοις σκοποῖς τοῦ λειτουργήματος, ἔνθερμος τήρησις τῆς ἠθικῆς ἀξιοπρεπείας, μεγίστη ἠθικὴ ἀνεξαρτησία ἀπὸ πάσης ξένης εἰς τὰ συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας ἐπιρροῆς, ἀποχὴ ἀπὸ παντὸς ἐξευτελίζοντος αὐτόν, ἔστω καὶ ἐξωτερικῶς, συγχρόνως δὲ ἐλευθερία πνεύματος, ἀπάρνησις παντὸς διαστρέφοντος τὴν διάνοιαν καὶ τὸ αἴσθημα, κ.τ.λ.».

Χαρακτηριστικὴ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρετὴ εἶναι οὐχὶ μόνον ἡ βαθυτάτη πίστις ἀλλὰ καὶ ἡ ἐγκράτεια, ἡ ἁγνότης τῶν ἠθῶν, ἡ ἀποφυγὴ εὐθύμων συγκεντρώσεων, αἵτινες πολλάκις οὐδὲν τὸ μεμπτὸν παρουσιάζουσαι δύνανται νὰ προκαλέσωσιν ἀφορμὰς παντοίων παρεξηγήσεων, ἡ ἐνασχόλησις εἰς τυχηρὰ παιγνίδια καὶ ἐπιχειρήσεις, παρατηρούμεναι μᾶλλον εἰς τὰς ἐνασχολήσεις τῶν λαϊκῶν καὶ σκοπὸν ἔχουσαι τὸν πλουτισμόν, οὐχὶ πάντοτε διὰ θεμιτῶν μέσων. Ἐὰν πολλὰ τούτων δὲν συμβιβάζωνται μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀκεραιότητα τοῦ λαϊκοῦ παράγοντος πόσον μᾶλλον τοῦ κληρικοῦ τοιούτου.

Εἰς τὰ ἀπάδοντα πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ πρεσβυτέρου συγκαταλέγονται καὶ ἡ προσφυγὴ εἰς δικαστήρια τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἕνεκα πολιτικῶν ἢ λαϊκῶν ὑποθέσεων, ἡ ἐγγύησις ὑπὲρ ἑτέρου ἐν ζητήμασι οἰκονομικῆς φύσεως ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ ταῖς ὀφειλαῖς, ἡ ἀνάληψις καθηκόντων ἐκτελεστοῦ διαθήκης, στρατιωτικῆς καὶ πολιτικῆς θέσεως κ.ο.κ. Τὰ κυρίως καθήκοντα αὐτοῦ πολλὰ καὶ εὐρύτατά εἰσι καὶ νέα τοιαῦτα προστίθενται ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν κοινωνιῶν. Ὁ πρεσβύτερος ἐν πρώτοις θεωρεῖται ἀντιπρόσωπος τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου ἐν τῇ ἐν ᾗ ἐτάχθη παροικίᾳ ἢ ἐνορίᾳ, φροντίζων ἐν ἀγάπῃ καὶ εὐσεβείᾳ διὰ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν ἐν πνεύματι Κυρίου καὶ ἐν ἀρετῇ καὶ χριστιανικῇ σοφίᾳ ὀφειλετικῶς παρεχομένων ἐντολῶν τῶν σκοπούντων τὴν περιφύλαξιν τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ ποιμνίου ἀπὸ πάσης ἐπιδημικῆς ἠθικῆς ἢ ἄλλης νόσου πνευματικῆς καὶ κακοδοξίας. Μόνον τοιαύτης ὑφῆς δέον νὰ ὦσιν αἱ διδόμεναι ἐντολαί.

Ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ τῶν καθηκόντων τοῦ πρεσβυτέρου συγκαταλέγεται καὶ ἡ ἄγρυπνος φροντὶς δημιουργίας ἑνότητος μετὰ πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῶν ἐνέργεια καὶ κίνησις συμφώνως πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς Ἐκκλησίας ἐχούσης ὡς μέλημα τὸ γενικὸν καλόν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου Κλήμης ὁ Ρώμης λέγει: «Κατανοήσωμεν τοὺς στρατευομένους τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν, πῶς εὐτάκτως, πῶς ἐκτικῶς, πῶς ὑποτεταγμένως ἐπιτελοῦσι τὰ διατασσόμενα. Οὐ πάντες εἰσὶν ἔπαρχοι, οὐδὲ χιλίαρχοι, οὐδὲ ἑκατόνταρχοι, οὐδὲ πεντηκόνταρχοι, οὐδὲ τὸ καθεξῆς, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι τὰ ἐπιτασσόμενα ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἡγουμένων ἐπιτελεῖ. Οἱ μεγάλοι δίχα τῶν μικρῶν οὐ δύνανται εἶναι, οὔτε οἱ μικροὶ δίχα τῶν μεγάλων· σύγκρασίς τίς ἐστιν ἐν πᾶσι, καὶ ἐν τούτοις χρῆσις. Λάβωμεν τὸ σῶμα ἡμῶν· ἡ κεφαλὴ δίχα τῶν ποδῶν οὐδέν ἐστιν, οὕτως οὐδὲ πόδες δίχα τῆς κεφαλῆς· τὰ δὲ ἐλάχιστα μέλη τοῦ σώματος ἡμῶν ἀναγκαῖα καὶ εὔχρηστά εἰσιν ὅλῳ τῷ σώματι, ἀλλὰ πάντα συμπνεῖ καὶ ὑποταγῇ μιᾷ χρῆται εἰς τὸ σώζεσθαι ὅλον τὸ σῶμα».

Ἐκ τῶν ἐμπνευσμένων τούτων ρημάτων διαφαίνεται ὁ ἐξαιρετικὸς ρόλος ὃν δέον νὰ διαδραματίσῃ ὁ πρεσβύτερος ἐν τῇ ἐν ᾗ κέκτηται θέσει καὶ πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐν μέσῳ τῶν ποιμαινομένων ὑπ' αὐτοῦ χριστεπωνύμων τέκνων, ἵνα ἡ ἑνότης τῆς Ἐκκλησίας ἁδρῶς πάντοτε παρουσιάζηται καὶ τηρῆται. Πάλιν ὅμως καὶ τῶν πιστῶν ἡ στάσις πρὸς αὐτὸν διὰ τῶν ὡς ἄνω διαγράφεται. Οὐδέποτε πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι πάντες οἱ πιστοὶ εἰσὶν μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἡγιασμένα καὶ ζῶντα ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ, ἀποτελοῦντα μετὰ τοῦ κλήρου γενικῶς τὸ **Βασίλειον Ἱεράτευμα,** ἀλλὰ μηδὲ παρὰ τῶν χριστιανῶν νὰ παραμερίζηται εὔστοχον καὶ ὀρθὸν εἶναι ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ καθήκοντα καὶ τὴν ἐξέχουσαν ἀποστολὴν τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τὰς εἰδικὰς συνθήκας ἅστινας ἐξυπηρετεῖ καὶ τὰς ὁποίας οἱ κανόνες τῆς Ἐκκλησίας καθορίζουν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἀπὸ τῆς ὁποίας θὰ ὑποδειχθῇ εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν συμβούλιον πρὸς χειροτονίαν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ καὶ διορισμὸν ἐν τῇ κοινότητι ἔνθα θὰ ἐφημερεύσῃ μονίμως κατὰ τὰ θέσμια καὶ ἐπὶ ζωῆς, ἐκτὸς ἂν σοβαροὶ λόγοι ἀναγκάσωσι τὸν οἰκεῖον ἐπίσκοπον νὰ διασπάσῃ τὴν μονιμότητα τοῦ διορισμοῦ ἢ καὶ μεταθέσῃ αὐτὸν ἀλλαχοῦ.

Ἡ ἔκτασις τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας καὶ ἐξουσίας τοῦ ἐφημερίου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀρ-

χιερατικὴν ἐξουσίαν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ μέσα ἅτινα ἡγιάσθησαν καὶ ηὐλογήθησαν πρότερον ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ὅμως τοῦ λαοῦ ἡ διακονία αὕτη περιλαμβάνει πάντα τὰ ὑπὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα καὶ τὴν ἐπιτέλεσιν πάντων τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων, ἐκτὸς τῆς μεταδόσεως τῆς Ἱερωσύνης, οὔσης προνόμιον τοῦ ἐπισκόπου, τοῦ καθαγιασμοῦ τοῦ Ἁγίου Μύρου καὶ τῶν Ἱερῶν Ἀντιμηνσίων.

Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀμετάθετον ἐκδοχὴν τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἱερεὺς ἐφ' ὅρου ζωῆς ἔχει στενὸν δεσμὸν μετὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας, ἣν καὶ ἀνεδέξατο διὰ τῆς μυστηριώδους χειροτονίας, δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἀπόθεσις τῆς χειροτονίας διὰ παραιτήσεως αὐτοβούλου, ὡς ὁ Κανὼν Ζ΄. τῆς Δ΄. Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὁρίζει. Τοῦτο ἑδράζεται οὐχὶ μόνον ἐπὶ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς σαφῶς διαγορευούσης διὰ τοῦ Παύλου περὶ τῶν οἰκονόμων τῶν Θείων Μυστηρίων καὶ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

Ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἐνοριακῆς αὐτοῦ διακονίας ὁ ἱερεὺς εἶναι αὐτοτελὴς εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν τῇ προκαθορισθείσῃ περιοχῇ, ἅτε τῆς διακονίας αὐτοῦ μὴ ἀπορρεούσης ἐξ ἐπισκοπικῆς κατὰ καιροὺς καὶ ἐπί τινα χρόνον ἀδείας, ἀλλ' οὔσης αὐτοτελοῦς ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ ὀργανισμῷ τῆς Ἐκκλησίας. Βεβαίως ἡ αὐτοτέλεια αὕτη, ἀπορρέουσα ἐκ τῆς θείας χάριτος καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας περὶ Ἐκκλησίας γενικῶς, ὑπόκειται τῇ ἐπισκοπικῇ ἐξουσίᾳ. Οὐχ ἧττον ὅμως οἱ Ἱεροὶ Κανόνες οὐδόλως ἀφήνουσι χῶρον τοῖς ἐπισκόποις εἰς πράξεις σκανδαλώδεις παρεμβολῆς προσκομμάτων τῷ ἱερεῖ ἢ καὶ ἀδίκου τιμωρίας καὶ μεταθέσεως ἐν τῇ κανονικῇ ἐξασκήσει τῶν τε ὑπὸ τῆς πίστεως καὶ τῆς κανονικῆς τάξεως ἀναλυομένων καὶ καθοριζομένων καθηκόντων αὐτοῦ.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων καθηκόντων τοῦ πρεσβυτέρου συγκαταλέγονται καὶ τὰ ἐν τοῖς ἐφεξῆς. Μετὰ πάσης σωφροσύνης καὶ σεμνότητος νὰ διάγῃ βίον δημόσιον τε καὶ ἰδιωτικὸν φέρων συνάμα εὐπρεπῆ καὶ συνάδουσαν τῷ ἀξιώματι καὶ τῇ θέσει αὐτοῦ περιβολήν. Πλὴν τῶν στενῶν αὐτοῦ συγγενῶν, οἵτινες κατοικοῦντες παρ' αὐτῷ ὀφείλουσι νὰ ὦσιν ὑπόδειγμα ἐν παντὶ καλῷ, νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ τὴν φιλοξενίαν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ξένων γυναικῶν. Νὰ φροντίζῃ διὰ τὸν συνεχῆ καταρτισμὸν αὐτοῦ ἐν ταῖς Γραφαῖς καὶ διὰ τῶν Γραφῶν καὶ ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ ἀναζωπυρῇ ἐν τοῖς ὑπ' αὐτὸν τὸ αἴσθημα πίστεως, χριστιανικοῦ θάρρους καὶ ὑπακοῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως καὶ τοῦ κράτους ἐν οἷς βιοῖ, παρέχων ἑαυτὸν παράδειγμα πρὸς τοῦτο. Νὰ κατηχῇ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ διὰ συνεχοῦς κηρύγματος ἐπ' ἐκκλησίαις καὶ ἔξωθι αὐτῶν. Νὰ εἶναι πιστὸς τηρητὴς τῆς τάξεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ παρακωλύῃ τὴν κυκλοφορίαν βιβλίων ἀντιστρατευομένων τὴν πίστιν, τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν, τὴν κατὰ Χριστὸν ἠθικὴν κ.τ.λ. Νὰ εἶναι προμαχὼν κατὰ τῶν ἑτεροδόξων διδασκαλιῶν καὶ αἱρέσεων μὴ χαριζόμενος ἐν τούτοις μηδὲ τυχὸν τῷ κακοδοξοῦντι προϊσταμένῳ αὐτοῦ ἐπισκόπῳ, ὡς ἡ Ἱερὰ Νομοθεσία τῆς Ἐκκλησίας διακελεύεται. Νὰ εἶναι μειλίχιος καὶ πρᾶος τοῖς πᾶσι καὶ φύλαξ ἀκοίμητος τῶν θεσμίων ἐν ταῖς κοινότησι ἔνθα ὑπηρετεῖ τὸν Κύριον, ἀποφεύγων πάντα σκανδαλισμὸν εἴτε ἐκ φιλοχρηματίας, εἴτε ἐξ ἐγωϊσμοῦ, εἴτε ἐξ ἄλλης ἐφαμάρτου αἰτίας προερχόμενον. Ἐν τῷ ὡς εἴρηται καὶ πλουσίως μνησθέντι κύκλῳ καθηκόντων τοῦ πρεσβυτέρου περιλαμβάνεται καὶ ἑτέρα πληθὺς τοιούτων εὐρυτέρας πνευματικῆς κλίμακος ἢ καὶ καθαρῶς τοπικῆς τοιαύτης, συνῳδὰ ταῖς ἀπὸ αἰώνων ἐπικρατούσαις συνθήκαις ἢ καὶ ἐπιβαλλομένων ἐξ εἰδικῶν λόγων, ἐν ταῖς διαφόροις περιοχαῖς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ταῖς διαφόροις δικαιοδοσίαις καὶ ὑπηρεσίαις, καθοριζομένων καὶ ἐπιβαλλομένων κατόπιν Συνοδικῆς διαγνώμης. Εἰς ἅπαντα ταῦτα ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐξυπηρέτησις τῶν αἰωνίων ἰδεωδῶν τῆς ἐξ ἀποκαλύψεως παραχωρηθείσης ἡμῖν χριστιανικῆς θρησκείας ἐν τῇ πλατυτέρᾳ ἢ καὶ στενωτέρᾳ αὐτῶν ἐννοίᾳ. Ἐφ' ὅσον ἡ θέσις τοῦ πρεσβυτέρου εὕρηται κατωχυρωμένη ἐν τῷ δόγματι τῆς Ἐκκλησίας, εὐνόητος καθίσταται καὶ ἡ εὐρύτης τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ἐξ ἀπόψεως κανονικοῦ δικαίου, θείου νόμου καὶ κοινωνικῆς φροντίδος.

Τοιοῦτοι λοιπὸν πρεσβύτεροι ὄντως εἰσὶν εὐλογία Θεοῦ ἐν τῷ περιβάλλοντι καὶ τῷ ἔργῳ αὐτῶν καὶ στύλοι ἀρραγεῖς τοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος, πηγὴ εὐφροσύνης καὶ παραμυθίας ἐν ταῖς τοῦ βίου ἀλγηδόσι καὶ ἐσαεὶ φωτεινοὶ κήρυκες ἐν τῷ σκότει τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ὡς τελετουργοὶ πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐμφανίζονται ἔχοντες καὶ τὸ ἐξαίρετον παράδειγμα τοῦ σεμνοῦ καὶ ἠθικοῦ αὐτῶν βίου εἶναι διαρκὲς σημεῖον ἐκθαυμαστικῆς παρατηρήσεως, μιμήσεως καὶ ἐμπνεύσεως πρὸς τὸ ἀγαθόν. Τοιοῦτοι δὲ ὄντες, χρησιμεύουσιν ὡς πτέρυγες ψυχικῆς ἀπογειώσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ διεγέρται τῶν ὡραίων θησαυρῶν τῆς ψυχῆς.

Συνοπτικῶς καὶ ἀκροθιγῶς ταῦτα τὰ πενιχρὰ ἐσημειώσαμεν ἐν τῇ παρούσῃ μελέτῃ περὶ τῆς θέσεως τοῦ πρεσβυτέρου ἐκ κανονικῆς ἀπόψεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῇ κοινωνίᾳ καθόλου, οὐδὲν καινὸν παρουσιάζοντες παντάπασιν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὑπομνήσεως ἡμῖν τε καὶ τοῖς συναδέλφοις ἐν Χριστῷ ἔστω καὶ μιᾶς

---

[1] Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον. Ν. Μίλας. Μετάφρ Μ. Ἀποστολοπούλου. Ἀθῆναι, 1906.

[2] Δοκίμιον Ἐκκλησ. Δικαίου. Ἀρχιμ. Ἀ. Χριστοδούλου. Κωνσταντινούπολις, 1896.

[3] Πηδάλιον τῆς Ὀρθοδ. Ἐκκλησ. Ἀθῆναι, 1886.

[4] Καινὴ Διαθήκη.

[5] Ἐπιστολὴ τῆς Πατριαρχ. Συνόδ. Κων)πόλεως, 1 Μαρτίου 1839.

[6] Δίκαιον τῆς Ὀρθ. Ἐκκλησ. Περὶ Ἱερατικ. Ἐξουσ. Ἰ. Παπαλουκᾶ. Ἀθῆναι, 1872.

ΑΝΑΓΚΗ ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ κατάστασις καὶ οἱ κλονισμοὶ τῶν πλουσίων μέσων καὶ τῶν καμουφλαρισμένων τρόπων μὲ τοὺς ὁποίους κατορθώνει ἡ ζωὴ κάθε μέρα νὰ φέρνῃ στὴν ἐπιφάνεια τὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ θύματα, ἔντονα ἐπιβάλλουν σήμερα ἑνότητα στὴν Ἐκκλησία, ὥστε νὰ μπορέσῃ πειὸ συνεπὴς νὰ εἶναι πρὸς τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸ ἱεροσωτήριον ἔργον της.

Ἡ ἑνότης αὐτή, ὅπως ἐπικλητικὴ διαγράφεται ἀπὸ τὲς ὠμὲς ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς καὶ τὲς διαμορφώσεις καὶ συνθῆκες ποὺ πλαισιώνουν τὸν ἰδιαίτερο χαρακτῆρα τῶν Ἐκκλησιῶν, διπλῆν μορφὴν φέρει. Ἑνότης μεταξὺ τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν τῆς αὐτῆς ὁμολογίας καὶ μορφὴ ἑνότητος μεταξὺ ὅλων τῶν διαφόρων δογματικῶν ἀποχρώσεων.

Στὴν πρώτη κατηγορία βρίσκεται καὶ ἡ Ὀρθοδοξία. Ἂς ἀσχοληθοῦμε μ' αὐτήν. Μέγα τὸ ἔργο της καὶ εὐρύτατες αἱ ὑποχρεώσεις της ἀπέναντι τοῦ μέλλοντος τῆς ἀνθρωπότητος. Πολὺ δὲ περισσότερον γιατὶ κατέχει τὴν ἀκριβῆ παράδοσιν καὶ ἀντιπροσωπεύει καθαρὴ κληρονομία πίστεως, ὅπως τὴν παρέδωσαν σ' αὐτὴν ὁ Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ διάδοχοί Του. Πῶς ὅμως νὰ σταθῇ ἐμπρὸς σὲ τόσες δυνάμεις, ποὺ ἀπὸ γεωγραφικοῦ πλεονεκτήματος ἄποψιν καὶ πλοῦτον θέσεων καὶ μέσων καὶ διαχειρίσεως, μποροῦν εὐκολώτερα νὰ κινηθοῦν διαμορφώνοντας εὐεργετικὲς καταστάσεις γιὰ ἄλλα κέντρα; Στὸ τραγικὸ αὐτὸ ἐρώτημα μία ἀπάντησις δίδεται. Ἡ ἄμυνα, ἡ δημιουργικὴ ἐνέργεια καὶ ἡ κοσμογονικὴ ἀνάστασις τῆς Ὀρθοδοξίας, καθὼς καὶ ἡ ἀντιμετώπισις τῶν παντοειδῶν μετώπων πρέπει νὰ ζητηθοῦν στὴν ἑνότητά της. Ἑνότητα ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερική. Τὸ αὐτὸ σύστημα διοικητικὸ ἔχει. Τὴν αὐτὴν διδασκαλίαν στοχάζεται. Μέσα στοὺς αὐτοὺς κύκλους πίστεως λειτουργεῖ. Ἄσχετα λοιπὸν πρὸς γεωγραφικὲς περιοχὲς καὶ πολιτικὲς σκοπιμότητες πρέπει νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ ὄχι μόνον τὴν ἁρμονικὴν συμβίωσιν τῶν προοπτικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν συναισθημάτων καὶ εὐθυνῶν καὶ ἀνησυχιῶν δι' ὅσα συμβαίνουν, δι' ὅσα πρέπει νὰ ἀποφευχθοῦν, δι' ὅσα πρέπει νὰ λάβουν χώραν στὸν κύκλον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου καὶ γενικώτερα.

Ἂν ἑνωθοῦν οἱ κτύποι τῶν καρδιῶν στὲς διάφορες ὀρθόδοξες δικαιοδοσίες καὶ συντονισθοῦν οἱ ρυθμοὶ ἐνεργείας καὶ ὁλοκληρωθῇ ἡ μορφὴ ἐμφανίσεως τῆς δράσεως τοῦ ὅλου, μόνον τότε ἡ Ὀρθοδοξία θὰ μπορέσῃ νὰ πείσῃ ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἄλλους σχετικῶς μὲ τὴν εἰλικρινῆ ἀπόφασίν της νὰ διαδραματίσῃ ρόλον σοβαρᾶς προσωπικότητος στὴν διαδογματικὴν κονίστραν καὶ ἔτσι νὰ κατοχυρώσῃ τὴν θέσιν ἐξωφθάλμου καὶ αὐτοδικαίου σεβασμοῦ. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἑκάστη Ἐκκλησία Ὀρθόδοξος χωριστά, θὰ παρουσιάζεται καθηλωμένη σὲ ἐπάλξεις ἐπιρροῶν ἐξωεκκλησιαστικῶν καὶ χειραγωγουμένη ἀπὸ συμπαγῆ κακῶς ἐννοούμενα συμφέροντα, μὴ ἀπέχοντα τοῦ σημείου νὰ τὴν παρουσιάζουν ἀδιάφορον οὐσιαστικῶς πρὸς τὴν καθαρὰν θρησκευτικὴν ἐκδοχὴν τῆς Ἐκκλησίας ἢ καὶ ἀναβάλλουσαν τὸ πνευματικόν της κῦρος, διὰ λόγους συμβιβασμοῦ πρὸς τὰς ὑφισταμένας ποικίλης μορφῆς δυσκολίας, κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς πειστικότητος, ὡς θεσμοῦ καὶ ὡς εὐρώστου λειτουργήματος, ἔχοντος θείαν τὴν μορφήν, τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ὑπόστασιν. Εὔλογος τότε καὶ κατὰ συνέπειαν καθίσταται καὶ ἡ ἀδυναμία της εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν παντὸς εἴδους ἐκφυλισμῶν, ἠθικοπνευματικῶν σκοτασμῶν καὶ δολιοφθορῶν, μὲ ἀρτιότητα πανοπλίας καὶ ἀποτελεσματικὴν ἀγωνιστικότητα.

Τηρουμένων τῶν ἀποστάσεων καὶ κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰδικὰ γνωρίσματα ποὺ ἔχουν ἄλλαι ὁμολογίαι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὁμοταξίας, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς πὼς τὰ ἴδια προβλήματα παρουσιάζουν καὶ ἀντιμετωπίζουν καὶ μὲ τὰ αὐτὰ μέσα θὰ εἰσέλθουν στὴν τροχιὰ τῆς οὐσιώδους ἀποστολῆς των. Καὶ ἐκεῖ τὸ ζήτημα τῆς ἑνότητος εἶναι ὁ ζωτικὸς χῶρος τῆς ἐπιτυχίας των.

Τώρα ἂς προχωρήσουμε στὸ ζήτημα τῆς ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας ὡς ὅλου. Ἤδη, ὡς εἶναι γνωστόν, ἐξωτερικὲς βάσεις ἑνότητος ἐτέθησαν. Ἡ γενομένη ἐπαφὴ εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς εὐγενοῦς ἐπιθυμίας τὴν ὁποίαν ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἐξέφρασεν. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν παραμεριζόμενες αἱ δογματικὲς διαφορὲς πρὸς στιγμὴν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δώσουν εὐκαιρίαν καὶ ἀφορμὴν ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀλληλογνωριμίαν τῶν κατὰ μέρος ποικίλης πίστεως Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημιουργίαν ἐξωτερικοῦ μετώπου ἑδραζομένου ἐπὶ ἐσωτερικῶν κοινῶν ἰδανικῶν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κακοῦ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Μέχρι τῆς στιγμῆς πολὺ ἔδαφος ἐκαλύφθη καὶ σοβαραὶ διακηρύξεις ἔγιναν. Δυνάμεθα δὲ νὰ ποῦμε πὼς καὶ ναρκωμένα ἐνδιαφέροντα ἐξύπνησαν καὶ ἐμπιστοσύνην σχετικὴν ἐδημιούργησαν καὶ μὲ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ἐν πολλοῖς εἰλικρίνειαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τῆς κοινῆς ἐμφανίσεως προώθησαν τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν τοιούτων κινήσεων. Ἡ ἀγωνία

(Συνέχεια εἰς τὴν 10ην σελίδα)

πτυχῆς τῆς ἐργώδους προσπαθείας καὶ τῆς ὑψίστης σημασίας ὑπηρεσίας, ἣν δέον νὰ προσφέρωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τῶν τόσων ὑποτροπῶν τῆς ἁμαρτίας. Διὰ τῆς θέσεως ταύτης, ἣν κατέχει ὁ ἱερεύς, θέσιν προνομιοῦχον, δύναται νὰ ἀπεργασθῇ τὴν σωτηρίαν καὶ ἑαυτοῦ καὶ τῶν ὧν ποιμαίνει ἐν ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος καὶ Λυτρωτοῦ Χριστοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ παρὰ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντος ἐκ Πνεύματος Ἁγίου διὰ τῶν παρθενικῶν λαγώνων τῆς Θεοτόκου Μαρίας.

Π. Φ.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

ΟΣΟ ὁ εἰκοστὸς αἰῶνας ξανοίγεται τόσο καὶ ἡ Ὀρθοδοξία παίρνει τὴν θέσι της μέσα στὰ μεγάλα αἰτήματα τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς.

Τὰ γνωστὰ στὲς ἡμέρες μας εἶναι τόσα ὅσα ποτὲ δὲν ὑπῆρξαν. Δὲν ἦταν ὅμως ποτὲ τόσο ἁδρὴ ἡ ἀντινομία μὲ τὰ τόσα δεδομένα καὶ γνωστὰ νὰ δείχνῃ τόση προκλητικὴ τὴν ἄγνοια πρὸς τὸ ἄγνωστο ἡ ἀνθρωπότης, μέσα στὰ καθημερινὰ τετράδια τῆς ἱστορίας τῆς ἐποχῆς μας.

Ἔπρεπε λοιπὸν ἡ Ὀρθοδοξία ὄχι πειὰ ὡς θέσις μὰ ὡς δρᾶσις νὰ παρακάμψῃ τοὺς ἀφηρημένους θεωρητικισμούς, ποὺ γενικὰ χαρακτηρίζουν τὲς σκοπιμότητες τόσων θρησκειολογικῶν ἐκδηλώσεων καὶ νὰ χαράξῃ τὸν δρόμο τῆς ἐπαφῆς μ' ὅ,τι ἡ ἀδήριτη ἀνάγκη θὰ τὴν ἔφερνε κοντὰ στὴν ἀνθρώπινη ἔμπνευσι — ποὺ λέγεται ἀναζήτησι τῆς πνευματικῆς πηγῆς — μέσα στὴν ἀδιαφορία γιὰ τὸ ἄγνωστο καὶ τοὺς ταλαντισμοὺς ποὺ ὄχι σπάνια ἔχουν ὡς ἐπακόλουθο πολλὰ δεδομένα. Ἄλλωστε ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι ἀνενέργητο καὶ ἄκαμπτο δόγμα ἄσχετο καὶ μὲ τὰ ἀντικείμενα τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν ψυχοκοινωνικῶν καταστάσεων καὶ ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου ποὺ βρίσκεται σ' αὐτὸ ἢ τὸ ἄλλο θεολογικὸ καὶ ἐπιστημονικὸ πλατὺ τοπεῖο.

Ἡ μεγάλη μέριμνα τοῦ Χριστοῦ ἦταν ὁ ἄνθρωπος. Γιὰ νὰ κατοχυρώσῃ τὸ πλησίασμά του ἀκόμη καὶ στὸ Σταυρικὸ Μαρτύριο ἀνέβηκε. Κι' ἀφοῦ ὁ Μέγας Ἀθῶος ἀνεβαίνοντας ἐπάνω στὸν Σταυρὸ ζητοῦσε ὅσο πειὸ πολὺ τὸν ἄνθρωπο νὰ πλησιάσῃ, δὲν μποροῦσε ἡ Ὀρθοδοξία νὰ μείνῃ καθηλωμένη μέσα σὲ μιὰ ἀνεξάρτητη θρησκευτικὴ ἐμπειρία ποὺ συνήθως ὁδηγεῖ στὴν ἐξάντλησι τῆς ἀπομονώσεως.

Νὰ λοιπὸν γιατὶ ἡ Ὀρθοδοξία μαζὺ μ' ἄλλους θετικοὺς λόγους κατῆλθε γεμάτη ζέσι στὲς κινήσεις τῶν Παγκοσμίων Ἐκκλησιαστικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπαφῶν δράσεως. Ἀναζητᾷ τὴν συναναστροφὴ μὲ τὲς κοσμογονίες ποὺ κάμουν τὲς καρδιὲς νὰ πλησιάσουν καὶ τὲς σκέψεις νὰ χαιρετισθοῦν, γιατὶ μιὰ ἀποκαλυμμένη κοσμογονία αὐτὴ δὲν ἤθελε καὶ δὲν μποροῦσε νἆναι ξένη ἔστω καὶ γιὰ μιὰ ἀκρόθιγη ἀνασκόπησι τῶν δυνατοτήτων γιὰ μιὰ καλλίτερη αὐριανὴ πνευματικὴ κυοφορία, ἀλλὰ καὶ γιατὶ ἔτσι θὰ ἐπρόβαλλε τὴν ἀξιοπρεπῆ συμβολή της καὶ τὸ μεγαλειῶδες παράστημά της, ποὺ εἶναι προέκτασις παλαιᾶς καὶ συνεχοῦς ἀλτρουϊστικῆς ἐξυπηρετήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ αἰῶνας τώρα.

Καὶ ἄλλος ὅμως ἕνας λόγος, μπορεῖ νὰ πῇ κανείς, συνέτρεξε. Ἡ ἑτοιμασία τῆς θέσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ στὸ πειὸ σκληρὸ μέτωπο ποὺ θὰ πάρῃ αὔριο ὁ συγκλονισμὸς τῆς κοινωνίας ἀπὸ τὰ πολλὰ γνωστὰ καὶ τὴν ἀδιαφορία πρὸς τὸ ἄγνωστο, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ κάποια ἀναμόρφωσις δὲν γεμίσῃ τὴν κενότητα ποὺ τόσο ἐπικίνδυνα ἁπλώνεται ἤδη στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Σὲ τέτοιες ἐπιταγὲς πῶς θὰ ἐκώφευε ἡ Ὀρθοδοξία;

Τὰ γνωστὰ δημιουργοῦν τὲς ἐπικίνδυνες βεβαιότητες τοῦ νοῦ στοὺς τόσους ποὺ δυστυχῶς ἀναπνέουν μέσα μονάχα στὲς ἀτμόσφαιρες τῶν συγχρόνων ρευμάτων λησμονῶντας τὸν Θεό. Ἡ ἄγνοια τοῦ ἀγνώστου προσβάλλει πολὺ θλιβερὰ τὲς ἐσώτερες πηγές. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοήσουμε τὸ ἄγνωστο δίχως σοβαρὲς συνέπειες. Κάτι τέτοιο μόνο τὲς πρωτόγονες καταστάσεις τοῦ ἀνθρώπου πιθανὸν νὰ ἱκανοποιήσῃ. Ἡ Ὀρθοδοξία δὲν θέλει ἱκανοποιημένη τὴν ψυχὴ μὲ τὴν ἀπάντησι ποὺ τῆς δίνει ἡ ἄγονη ἐσωτερικὴ ἀδράνεια ἑνὸς νηπιακοῦ χορτασμοῦ. Ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ ἀναζητᾷ. Δίχως ἀναζήτησι χάνεται τὸ βάθος τοῦ Θεοῦ καὶ μαζὺ ὅ,τι ἀνώτερα εὐγενικὸ καὶ ἄξιο θαυμασμοῦ ἔχει ἡ προσωπικότητα καὶ ὁ χαρακτῆρας. Ἡ ἐπανάπαυσι στὰ γνωστὰ ὁδηγεῖ στὴν διανοητικὴ ὀκνηρία καὶ τὴν ἀπονέκρωσι τῶν θεμελιακῶν δυνατοτήτων, ἐδάφη στὰ ὁποῖα δὲν δέχτηκε ποτὲ συνειδητὰ ἡ Ὀρθοδοξία νὰ ζήσῃ. Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ παύει νἆναι συνείδησι τὸ «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν». Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀξίας τοῦ ρόλου τοῦ ἀγνώστου φέρνει τὲς καινούργιες πορεῖες, φανερώνει τὲς ἀποστάσεις ἀνάμεσα στὸν Δημιουργὸ καὶ τὸ δημιούργημα, ἀναπτύσσει τὲς μυστικὲς λειτουργίες γιὰ τὴν βελτίωσι, τὸ ὡραῖο, τὸ ἀναρρίχημα στοὺς γλυκοὺς κόσμους ποὺ πρέπει νἆναι τὸ διαρκὲς καὶ ἀπύθμενο συμπλήρωμα τοῦ πεπερασμένου. Ἀλλοιῶς τὰ μεγάλα δεδομένα θἆταν ἡ πειὸ στραγκαλιστικὴ στασιμότης ἐνάντια στὸ θεοδώρητο προνόμιο νὰ ἀναπτύσσεται ὁ ἄνθρωπος. Τὰ γνωστὰ — αὐτὰ ποὺ βρίσκονται μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς γνωσιολογίας — δὲν εἶναι ἀρκετά. Ἐκεῖ δὲν μπορεῖ ἐπιτυχῶς νὰ ζητηθῇ τὸ τέρμα. Τὰ ὅρια ποὺ διαγράφει ἡ τροχιὰ τῆς ὑπάρξεως τοῦ δημιουργήματος εἶναι πλατύτερα ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν δεδομένων αὐτῶν. Μέσα στὴν ἀπεραντοσύνη αὐτὴ μόνο ψιχία ἀναβρίσκει ἡ γνῶσί μας. Τὰ μεγάλα μυστικὰ ποὺ δείχνουν τὸ βρεφικὸ στάδιο στὸ ὁποῖο κατώρθωσε μόλις νὰ φθάσῃ ἡ φιλοσοφία καὶ γενικὰ ἡ ἐπιστήμη τὰ κατέχει μόνον ὁ Θεός. Ἐμεῖς εἴμαστε ἀκόμη στὸ στάδιο τῆς ἰχνηλασίας τῶν πρώτων περασμάτων τῆς γνώσης μέσα στὴν μεγάλη λεωφόρο τῆς δημιουργίας. Πρέπει νὰ σκαλισθῇ λίγο ἡ συνείδησι τῆς φίλαυτης παντογνωσίας ποὺ διακηρύττει ὁ ἀποσβολωμένος ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνός μας γιὰ νὰ φανῇ αὐτὸ καθαρά. Ἀσεβεῖ τὸ πνεῦμα σὰν κλείνῃ τὸν ἄνθρωπο στὰ στενὰ ὅρια τῶν ἐπιτεύξεών του. Ἡ ἀχτίδα τῆς ἀλήθειας πηγαίνει πειὸ μέσα. Καὶ σ' ὅλα αὐτὰ ἡ Ὀρθοδοξία ἔπρεπε ἀπὸ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ λάβῃ μέρος, γιατὶ ὡς θρησκεία ἀποκαλύψεως μὲ κῦρος καὶ ἀποστολὴ δὲ θὰ μποροῦσε νὰ σταθῇ μπροστὰ στὸν ἔλεγχο τῆς παγκόσμιας συνείδησης καὶ τοῦ Δομήτορος Χριστοῦ.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ ὁδηγήσῃ ἡ Ὀρθοδοξία τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο σ' ἕνα τόσο σκληρὸ ἀγῶνα νὰ καταλάβῃ καὶ νὰ πιστέψῃ πῶς ὅ,τι ἀπετέλεσε τὴν δῆθεν ἀποκάλυψι τῆς ἐποχῆς μας δὲν εἶναι παρὰ περιπτωσιακὸ σημεῖο καὶ λεπτομέρεια μέ-

(Συνέχεια εἰς τὴν 10ην σελίδα)

ΟΤΑΝ ΚΡΙΝΟΥΜΕ

ΣΤΕΚΟΜΑΙ μὲ μεγάλην προσοχὴν στὸ ἐρώτημα ποὺ θέτει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολήν. Ἐρωτᾷ: «Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου;» Μᾶς κάνει τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἀμέσως νὰ ρίξουμε τὸ βλέμμα μας μέσα στὴν ψυχή μας. Γιατὶ ποιὸς λίγο, ποιὸς πολύ, ὅλοι μας κρίνουμε τοὺς ἄλλους. Καὶ εἴμαστε πολὺ σκληροὶ κάποτε εἰς τὸ νὰ κρίνουμε τοὺς ἄλλους. Δὲν ἐξετάζουμε ποιὰ εἶναι ἡ θέσις τους, ποιὰ ἡ εὐθύνη τους, ποιὰ ἡ βαθύτερη σκέψις τους ὅταν κάνουν αὐτὸ ἢ ἐκεῖνο. Κάποτε τοὺς κρίνουμε καὶ ὅταν δὲν κάνουν τίποτε. Καὶ ἂν μὲν ἡ κρίσις μας γίνεται ἐπάνω σ' ἕνα λογικὸ ἢ χριστιανικὸ ἐπίπεδο δὲν προκύπτει καὶ μεγάλο κακό. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὅταν κάποτε κρίνουμε ἀφήνουμε ὅλο τὸ φαρμάκι καὶ τὴν κακία τῆς ψυχῆς μας νὰ ξεχυθῇ ἐπάνω στὸ ὄνομα καὶ τὴν κοινωνικὴ θέσι καὶ τὴν προσωπικότητα αὐτοῦ τὸν ὁποῖον ἐπιάσαμε ἐπάνω στὰ κοφτερὰ δόντια τοῦ πάθους καὶ τῆς ἁμαρτωλῆς διαθέσεώς μας. Ἡ σύστασις ποὺ κάνει ὁ Παῦλος εἶναι ἡ ἑξῆς σὲ τέτοιες περιπτώσεις: «Ἂς μὴ ἀλληλοκρινώμαστε, ἀλλὰ αὐτὸ ἂς προσέχουμε περισσότερο: Νὰ μὴ βάλουμε πρόσκομμα μπροστὰ στὸν ἀδελφό μας καὶ νὰ μὴ τοῦ δημιουργήσουμε σκάνδαλο». Καὶ μέσα στὰ λόγια αὐτὰ βλέπει κανεὶς ποῦ μπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ ἡ κριτική μας. Ὁ λόγος ὁ ἄστοχος καὶ ἐπιπόλαιος, ἡ γλῶσσα ποὺ δὲν δεσμεύεται ἀπὸ καμμιὰ ἀγάπη καὶ λογικὴ καὶ φρόνησι μπορεῖ καὶ ἐμπόδια νὰ φέρῃ στὴν ζωὴ τοῦ ἄλλου καὶ σκάνδαλα νὰ δημιουργήσῃ γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν ζωή του. Μὲ ἄλλους λόγους, ἡ γλῶσσα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀτομικὴ βόμβα μὲ τὴν ὁποίαν τὰ πάντα καταστρέφονται καὶ ἐρημώνονται ὅταν δὲν προσέχουμε τί λέμε σὲ στιγμὲς ποὺ σχολιάζουμε τὸν ἄλλον καὶ τὰ ἔργα του. Ὁ τρόπος αὐτὸς μὲ τὸν ὁποῖον κρίνουμε πολλάκις τοὺς ἄλλους δείχνει δύο πράγματα. Πρῶτον ὅτι μᾶς λείπει ἡ ἀγάπη γιὰ τοὺς ἄλλους καὶ τὸ ἄδολο ἐνδιαφέρον, καὶ δεύτερον ὅτι ἔχουμε σκοτεινὸ ἐγωϊσμὸ μέσα μας. Γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ εἶναι βασικὰ χριστιανὸς κι' ἂν ἀκόμη βρῇ λάθη δὲν τρέχει νὰ τὰ κρίνῃ μέσα στοὺς δρόμους ἢ κάπου ἀλλοῦ προσπαθῶντας μ' αὐτὰ ποὺ κρίνει καὶ κατακρίνει νὰ τέρψῃ τὴν γεμάτη ἀπὸ σκληρότητα καρδιά του, ἀλλὰ σπεύδει σ' αὐτὸν ποὺ ἔσφαλε καὶ μὲ συμπάθεια καὶ εἰλικρίνεια καὶ ὑπομονὴ κοπιάζει νὰ τοῦ δείξῃ τὴν ἀλήθεια, τὴν ὀρθότητα καὶ τὴν χριστιανικὴ γραμμὴ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ γιὰ τὸ ἰδικό του συμφέρον ἀλλὰ καὶ γενικώτερα γιὰ τὸ καλὸ τοῦ χριστιανικοῦ καὶ τοῦ ἄλλου κόσμου.

Συχνὰ στοὺς κληρικοὺς καταφθάνουν παράπονα γιὰ πρόσωπα ποὺ φέρνουν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ καὶ μεταχειρίζονται αὐτὸ τὸν τρόπο τῶν κρίσεων καὶ κατακρίσεων μὲ τὸν πειὸ καπηλικὸ τρόπο. Ἀρχίζουν μὲ τὸ πόσην ἀγάπην εἶχαν ἢ ἔχουν γιὰ τὸ τάδε πρόσωπον καὶ μὲ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτὴν σιγὰ-σιγὰ ἔρχονται νὰ τρυπήσουν τὸ ὄνομά του καὶ τὴν θέσι του μὲ τὰ βέλη ποὺ τὰ βούτηξαν μέσα στὸ δηλητήριο τῆς ψυχῆς των. Μὰ ἔκανε αὐτό, μὰ εἶπε ἐκεῖνο, μὰ δὲν ἔλαβε ὑπ' ὄψιν ἐκεῖνο, μὰ κι' ἂν τὸν πλησιάσω θὰ μὲ περιφρονήσῃ, θὰ μὲ προσβάλῃ, θὰ μὲ χτυπήσῃ. Ὢ ὑπουλότης καὶ ὑποκρισία! Ἕνας προσεκτικὸς ἄνθρωπος εὔκολα θὰ δῇ τὴν μάσκα ποὺ φοροῦν τὰ τέτοια πρόσωπα. Εὔκολα θὰ ἀντιληφθῇ τὴν μικρότητα καὶ τὴν ἐκδικητικότητα καὶ τὴν ἐμπάθεια ποὺ μὲ τέχνη σκεπάζουν μὲ τὰ λόγια τους αὐτὰ οἱ ἐπιτήδειοι, ποὺ εἶναι ἕτοιμοι πάντα νὰ κρίνουν τοὺς ἄλλους. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι πόσοι εἶναι προσεκτικοὶ καὶ ἔχουν δική τους λογική. Οἱ περισσότεροι θὰ ἀκολουθήσουν τὴν γνώμην αὐτῶν ποὺ τοὺς μιλοῦν εἴτε γιατὶ λείπει ἡ χριστιανικὴ ἐγρήγορσις, εἴτε γιατὶ βαρυοῦνται νὰ κινήσουν τὰ κύτταρα τοῦ ἐγκεφάλου των καὶ τὸν μηχανισμὸ τῆς ψυχῆς των, εἴτε γιατὶ ἔχουν συμφέροντα, εἴτε γιατὶ δὲν θέλουν νὰ χαλάσουν τὴν καρδιὰ ἑνὸς ξένου ἢ φίλου. Ἔτσι ἀνενόχλητα τὸ κακὸ προχωρεῖ. Μὰ λέγουν μερικοί: Γιατὶ νὰ ἐνοχλοῦμαι ἐγὼ γιὰ ὑποθέσεις ξένων; Ἐδῶ εἶναι ἡ φράσις μέσα στὴν ὁποία πρέπει νὰ συλλάβουμε τοὺς ὑπευθύνους γιὰ τὴν κακοδαιμονία ποὺ ἀλύπητα χτυπᾷ τὴν κοινωνία μας. Μιὰ τέτοια σκέψις καὶ στάσις προδίδει τοῦ χειρίστου εἴδους τὸν ἀτομικισμό. Ὅταν πρὶν ἀπὸ τὴν τόση πρόοδο στὴν μηχανικὴ καὶ τὴν ἐπιστήμη ποὺ παρατηρεῖται τὰ τελευταῖα χρόνια μᾶς ἔλεγε ὁ Θεὸς μὲ τὸ Εὐαγγέλιό Του, ὅτι εἴμαστε μιὰ οἰκογένεια τὸ θεωρούσαμε ἕναν θεωρητικὸ ἀξιωματισμό. Τώρα μᾶς δείχνουν ὅλα, ὅτι αὐτὸ εἶναι καὶ πραγματικότης ποὺ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ γεγονότα. Ὅλα λοιπὸν εἶναι πολὺ κοντά μας καὶ ἐπιδροῦν μέσα σὲ μιὰ γενικὴ γραμμή. Αὐτὸ ποὺ θὰ συμβῇ στὸν ἄλλον πολὺ γρήγορα θάλθῃ καὶ σὲ σένα. Καὶ ἂν δὲν θελήσῃς νὰ τὸ συγκρατήσῃς στὴν γένεσί του θὰ ἐξαπλωθῇ σὰν ἐπιδημικὴ ἀσθένεια ποὺ θὰ φέρῃ πολλὲς καταστροφές. Νὰ λοιπὸν γιατὶ πρέπει νὰ ἀφήσουμε αὐτὴν τὴν στάσιν τῆς ἀδιαφορίας καὶ τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ. Καλὸν εἶναι μάλιστα νὰ θυμηθοῦμε καὶ τὸν Αἰσώπειο μῦθο καὶ τὴν ἐπιγραμματικὴ φράσι: «Τῶν οἰκιῶν ὑμῶν πιμπραμένων ὑμεῖς ἄδετε». Ἐνῷ δηλ. τὰ σπίτια σας καίονται ἐσεῖς τραγουδᾶτε. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἀκούσουμε τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. Νὰ σταματήσουμε καὶ τὸν ἑαυτόν μας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν κακὴ συνήθειά τους διαρκῶς νὰ κατακρίνουν καὶ νὰ κρίνουν μὲ τρόπο, ποὺ ἀντὶ νὰ κάνῃ καλὸ φέρνει διάλυσι καὶ δυστυχία καὶ φιλονικίες. Σκοπός μας στὴν ζωὴ δὲν εἶναι νὰ καταστρέφουμε αὐτοὺς ποὺ κάνουν λάθη, ἀλλὰ νὰ τοὺς κάνουμε νὰ ἀνορθώνωνται, νὰ γίνωνται δυνατοὶ στὸ καλὸ καὶ τελειότεροι. Ἀλλὰ ἂν πράγματι ἕνα τέτοιο δρόμο θέλουμε νὰ ἀκολουθήσουμε πρῶτα πρέπει νὰ ξέρουμε ὅτι ὁ καθένας θὰ δώσῃ λόγο στὸ Θεὸ γιὰ τὰς πράξεις του, δεύτερον ὅτι μὲ τὴν θωπεία καὶ τὴν εἰλικρίνεια καὶ τὴν ἀγάπη ἐπιτυγχάνουμε περισσότερα. Ἔτσι προφυλάσσουμε τὸν ἑαυτό μας ἀπὸ τοῦ νὰ ἀδικήσῃ μὲ τὰς κρί-

σεις του τὸν ἄλλον καὶ ἐπὶ πλέον ἐγκαινιάζουμε ἕνα ἄλλο δρόμο πειὸ χριστιανικὸ καὶ πειὸ ἁπαλὸ καὶ ἥρεμο. Αἱ κρίσεις φέρνουν τὲς ἀντικρίσεις καὶ αὐτὲς τὲς στενοχωρίες καὶ τὲς τραχύτητες ἀπὸ τὲς ὁποῖες τίποτε ἄλλο δὲν προκύπτει.

Π. Φ.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 8ης σελίδος)

σα στὸν ἀτέρμονα πλοῦτο τῆς σοφίας τοῦ χριστιανισμοῦ ἔπρεπε νὰ παραβγῇ λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ θησαυροφυλάκιο τῆς ἄκρας συντηρητικότητας, τῆς πεπατημένης καὶ τοῦ ἁπλοῦ ρωμαντισμοῦ τῆς προνομιακῆς θέσεως, ὄχι γιὰ νὰ προδώσῃ παληὲς καταστάσεις μὰ γιὰ νὰ στηρίξῃ ἔτσι τὴν προσπάθεια ποὺ θὰ φέρῃ τὴν μεγάλη συνάντησι τῶν συνειδήσεων ἐπάνω στὸ σημεῖο τῶν κραδαινομένων πραγματικοτήτων τοῦ αἰῶνά μας. Νὰ γίνῃ ἔτσι χειραγωγὸς αὐτῶν ποὺ ἀπὸ ἀπατηλὸ περίσσευμα εὐτυχίας ἢ ἀπὸ τὴν κατηγορικὴ ἐπίθεσι μονομεροῦς πόνου ἀφῆκαν τὴν ψυχὴ νὰ κυλήσῃ ἀνύποπτα στὰ στενόκαρδα ἐπίπεδα μιᾶς τιθασσευμένης καὶ πολὺ στενῆς πορείας βιώσεως.

Στὴν κατεύθυνσι αὐτὴ μποροῦμε νὰ ποῦμε ἄφοβα πὼς ἡ Ὀρθοδοξία κρατᾷ, κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου, στάσι σταθερὴ καὶ γεμάτη εὐεργετικὴ θέλησι καὶ δρᾶσι. Καὶ ὅσο ὁ εἰκοστὸς αἰῶνας ξανοίγεται πλατύτερος δίνοντας τὴν ἀπαραίτητη πίστωσι χρόνου, τόσο καὶ διακρίνουμε τὴν Ὀρθοδοξία νὰ ἀγκαλιάζῃ μὲ πειὸ στιβαρὴ προοπτικὴ τὲς παγκόσμιες διαμορφώσεις, δίνοντας σ᾽αὐτὲς θαρραλέο τὸν τόνο καὶ τὸν ρυθμὸ τῶν χριστιανικῶν της ἐμπνεύσεων καὶ τῆς ἐξυπηρετικῆς σεμνότητος τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ μεγαλείου της.

Ἡ Ὀρθοδοξία ἔντονα ζῇ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ παρόντος. Καὶ σὰν ὀργανισμός, θεῖος καὶ ἀνθρώπινος, μὲ συναίσθησι τῶν μεγάλων εὐθυνῶν του μέσα στὸ δρᾶμα τῆς ἱστορίας διαρκῶς θέτει κάτω ἀπὸ τὸ ὀξὺ μάτι τῆς παρακολουθήσεως καὶ τῶν κατευθύνσεών του τὸν στόχο τοῦ ἀγαθοῦ ποὺ θὰ τὸ προσφέρῃ, μὲ τὴν ἀναλογία τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς, σὰν θαυματουργὸ ἀντίδοτο στὴν νοσηρότητα ποὺ ἐμφανίζει ἡ περιοχὴ τῆς μονάδος ἢ ἡ δυστοκία ποὺ ἀκολουθεῖ τὲς συλλογικὲς ἀσυμφωνίες.

Ἡ Ὀρθοδοξία ἔχει πλατειὰ ἀνοιγμένες τὲς φτεροῦγές της ἕτοιμη σήμερα νὰ σπεύσῃ ὅπου τὰ ὕπατα καθήκοντα τῆς χριστιανικῆς ἀποστολῆς της θὰ τὴν καλέσουν, γιὰ νὰ στηρίξῃ καὶ νὰ συνεισφέρῃ σὲ ἀνθρωπιστικὴ μέριμνα καὶ εὐεργετικὸ συντονισμό. Ἀξίζει νὰ προσέξουμε τὸν ὀργασμὸ ποὺ ἀναπτύσσει τὸ ἔργο τῆς Ὀρθοδοξίας στὴν ἐποχή μας. Ἡ μεγάλη αὐγὴ ἀφῆκε τὰ βουνὰ κι᾽ ἦλθε μέσα στὸν διεθνῆ ἐκκλησιαστικό, θρησκευτικὸ καὶ ἠθικοκοινωνικὸ στίβο.

Π. Φ.

ΑΝΑΓΚΗ ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 7ης σελίδος)

τῆς ἀνθρωπότητος βλέπει καὶ πάλιν τὴν ἐλπίδα ἀναθρώσκουσαν. Διερωτᾶται, ὅμως κανείς, ἂν ἀντὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπαφῆς δὲν θὰ ἦταν πειὸ ὠφέλιμος μία ἔστω καὶ μερικὴ ἐσωτερικὴ ἑνότης εἰς ἀντικατάστασιν τῆς ἐξωτερικῆς τεχνητῆς τοιαύτης. Εἰς ὅλας τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας ὑπάρχουν πολλὰ δογματικὰ κοινὰ σημεῖα. Διατὶ λοιπὸν ὅ,τι μέχρι τοῦδε κατὰ τὲς διάφορες συναντήσεις καὶ συνδιασκέψεις εἶχε τὸν χαρακτῆρα, ἂς ποῦμε, τῆς δογματικῆς καὶ ἄλλης ἀναγνωρίσεως τοῦ ἐδάφους νὰ μὴ σαρκωθῇ σὲ προσπάθεια ἀνακηρύξεως τῆς ἑνότητος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διαφόρων κοινῶν σημείων, ὡς ἀπαρχῆς μελλούσης νὰ προαγάγῃ ἀκόμη πειὸ πολὺ τὴν συνεννόησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ τὴν ἐπιτυχίαν καθόλου; Ἡ ἐπίδρασις τῶν δεδομένων, τῶν γνωστῶν, ἐκείνων εἰς τὰ ὁποῖα συναντώμεθα, εὐκολώτερον φέρει τὸ φῶς, τὴν συνεργασίαν καὶ τὴν συμφωνίαν ἐπὶ ἐκείνων διὰ τὰ ὁποῖα διαφωνοῦμεν. Ἡ ἐξόρμησις δὲ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ἰδίως εἰς τὰς κρισίμους αὐτὰς περιστάσεις τῆς ἠθικῆς ἀπαθλιώσεως καὶ τῶν μεγάλων διανοητικῶν καὶ πνευματικῶν σκανδαλισμῶν, πειὸ ἐπιτυχὴς θὰ ἦταν καὶ πειὸ εὐεργετικὰ ἀποτελεσματική, ὅταν θὰ ξεκινοῦσε ἔστω καὶ ἀπὸ μιὰ μερικὴ ἐσωτερικὴ ἑνότητα, παρὰ ἴσως ἀπὸ μιὰ ἐξωτερικὴ καλοθέλητη ἐπαφή, κινοῦσαν εἰς δρᾶσιν, ἡ ὁποία εἰς πολλὰς ψυχὰς πιθανὸν νὰ ἔπαιρνε καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ ἑνὸς ἐκκλησιαστικοῦ ρωμαντισμοῦ ποὺ γεννήθηκε μέσα στὴν σκοπιμότητα ἐφημέρων ἐξυπηρετήσεων.

Ἡ ἑνότης λοιπὸν τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν διαφόρων ὁμολογιῶν πρέπει νὰ γίνῃ πειὸ οὐσιαστικὴ καὶ μὲ θετικότητα ποὺ νἄχῃ ξεπεράσῃ τὰ ψυχικὰ στάδια τῶν ταλαντεύσεων, γιατὶ τόσο ἐπιτακτικὲς εἶναι αἱ ἀνάγκες. Ἀρκετὸς χρόνος δαπανήθηκε γιὰ τὴν προπαρασκευή. Οἱ καρποὶ ἀκόμα δὲν ἔχουν τὴν ἑλκυστικότητα τῆς ὡριμότητος ἐκείνης ποὺ συναρπάζει τὲς λαχτάρες καὶ πείθει. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία θέλῃ νὰ πείσῃ πρέπει πρῶτα ἀπὸ πρὶν νἆναι ἐκείνη πεισμένη. Ἂν αὐτὸ δὲν ἔγινε — κι᾽ αὐτὸ δὲν θέλει κόπο γιὰ νὰ τὸ ἀνεύρῃ κανεὶς — τότε ζῇ μέσα σὲ μιὰ πολὺ φρικώδη τραγικότητα ποὺ ἀκόμα καὶ δάκρυα φέρνει.

Τάχα νὰ μὴν ἔχουμε ἀντιληφθῆ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ τὲς ἐπιταγὲς ποὺ ξεφεύγουν μέσα ἀπὸ τοὺς ἐπικινδύνους προσανατολισμούς, στοὺς ὁποίους εἰσῆλθε τόσο ἀστόχαστα τὸ σύγχρονο πνεῦμα;

Στὰ τόσα ἀπλανῆ βλέμματα μπροστὰ στὲς θλίψεις καὶ τὰ ἀγωνιώδη ἐρωτήματα ἂς ἔλθῃ δίχως ἀναβολὲς προσχημάτων ἢ θωπεία μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος ποὺ νὰ τὴν ἐμπνέῃ ἐσωτερικὴ καθαρότης καὶ εὐρεῖς ὁρίζοντες ὑπηρεσίας πρὸς τὸν ἄνθρωπο.

Π. Φ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ

Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΘΑΡΡΟΥΣ

«Θάρσει, τέκνον, ἀφίενταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου».

ΟΤΑΝ στὸν Ἰησοῦν παρουσίασαν κάποτε τὸν παραλυτικὸν ὁ Κύριος μὲ γλυκύτητα τοῦ ἀπηύθυνε τὴν ἑξῆς μαγικὴ φράσι: «Θάρσει, τέκνον». Ἔχε θάρρος, παιδί μου. Μέσα στὴν ἐντολὴν αὐτὴν ἔκλεισε ὅλην τὴν ἀγάπην του γιὰ τὸ πονεμένο ἐκεῖνο πλᾶσμα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μιὰ κρυφὴ ὑπόσχεσι νὰ τὸν κάμῃ καλά. Τὸ ἴδιο θάρρος καὶ σήμερα τὸ χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος. Γιατὶ κι᾿ ἂν ἀκόμα δὲν ὑποφέρῃ ἀπὸ σωματικὴ παράλυσι ἔχει ὅμως τόσες κοινωνικὲς πληγὲς καὶ τόσα ψυχικὰ προβλήματα ν᾿ ἀντιμετωπίσῃ, ὥστε στὴν πραγματικότητα ὄχι μόνον νὰ μὴ διαφέρῃ ἀπὸ τὸν παραλυτικὸν ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ μιὰ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ ἐπιβάλῃ κάποια θεϊκὴ μεσολάβησι γιὰ ν᾿ ἀνακουφισθῇ.

Ἂς πάρουμε τὸν νέον ἄνδρα ποὺ ἀκούοντας στὴν φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας σχηματίζει οἰκογένεια καὶ βρίσκει μπροστά του τεράστιες δυσκολίες στὴν προσπάθειά του νὰ δώσῃ χριστιανικὴ κατεύθυνσι στὸ σπίτι του. Ὕστερα ἂς σταθοῦμε μπροστὰ στὸν ἄνθρωπο ποὺ βλέποντας πόση ἐπιπολαιότης ὑπάρχει στὴν κοσμικὴ φιλοσοφία τῆς ζωῆς ἀποφασίζει νὰ ζήσῃ χριστιανικὰ καὶ καθημερινῶς ἀπογοητεύεται, ὅταν βλέπῃ τοὺς ἄλλους γύρω του νὰ τὸν εἰρωνεύωνται καὶ νὰ ζητοῦν μὲ διάφορες ἐπιρροὲς νὰ τὸν ἀποσπάσουν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ τὸν παραδώσουν στὰ χέρια τοῦ διαβόλου. Ἂς ἔλθουμε στὸν κληρικὸ ποὺ μέρα καὶ νύχτα, μέσα ἀπὸ χίλια κύματα ἀντιδράσεων καὶ δυσκολιῶν ἀγωνίζεται νὰ βάλῃ τάξι στὴν Ἐκκλησία του καὶ νὰ σκορπίσῃ γύρω του τὴν δροσιὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Χριστοῦ. Ἂς μὴ ξεχάσουμε τὴν γυναῖκα ποὺ ἐνῷ τριγύρω της κάθε μέρα ἀκούει ἀπὸ τὰ στόματα τῆς ἁμαρτίας νὰ τῆς μιλοῦν γιὰ τὴν ἀδιαφορία πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν ἑλκυστικότητα τῆς ζωῆς ποὺ κοιμᾶται καὶ ξυπνᾷ μέσα στὰ γλέντια, τὰ ἄχρηστα στολίδια, τὸ κάπνισμα τοῦ σιγαρέττου καὶ τὸ μεθῦσι τῶν πρωϊνῶν ὡρῶν, τὴν ὥρα ποὺ ὅλοι λυώνουν γύρω ἀπὸ τὴν ἀγωνία τοῦ τραπεζιοῦ τῶν τυχηρῶν παιγνιδιῶν, αὐτὴ ἀνθίσταται καὶ πολεμᾷ μὲ τὴν ἀγάπη της πρὸς τὸν Θεό, γιὰ τὸ καθῆκον, γιὰ τὴν ἀρετή, γιὰ τὴν τιμή.

Πόσο σκληρὸς εἶναι ὁ ἀγῶνας αὐτός; Πόσες φορὲς δὲν κλονίζεται ὁ ἄνθρωπος στὸν ἀγῶνά του αὐτόν; Σ᾿ ὅλους λοιπὸν αὐτοὺς ἂς ποῦμε μ᾿ ἀγάπην κι᾿ ἐνδιαφέρον τὰ ἴδια λόγια τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν παραλυτικόν. «Παιδιά μου, ἔχετε θάρρος». Θάρρος ἔχει κι᾿ ὁ στρατιώτης π᾿ ὁρκίζεται ν᾿ ἀγωνισθῇ γιὰ τὴν πατρίδα του. Ὅταν ὅμως ἔρχεται ἡ ὥρα τῆς μάχης τόσος εἶναι ὁ φόβος, ὁ κίνδυνος καὶ ἡ ψυχικὴ ταραχή! . . . Πηγαίνει τότε ὁ ἀξιωματικὸς κοντά του, τὴν κρίσιμη στιγμή, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ θάρρος. «Ἐμπρός, νέε μου. Ἐμπρός». Ὁ παγκόσμιος Ἀξιωματικὸς ἂς στέκεται πάντα ἔτσι κοντά μας. Ὁ ἀγῶνας γιὰ τὸ καλὸ δὲν εἶναι εὔκολος. Τῆς ἀρετῆς ὁ δρόμος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ ἐμπόδια. Ἡ καλωσύνη καὶ ἡ τιμιότης ἔχουν πολλοὺς ἐχθρούς. Ἡ σύγχρονος ἱστορία ἀναγράφει ὅτι ἂν λίγο περισσότερο παρετείνετο ἡ κατοχὴ τῶν Γερμανῶν στὴν Ἑλλάδα θὰ διετάσσετο καὶ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἑλλάδος Δαμασκηνοῦ, γιατὶ διαρκῶς διεμαρτύρετο στὸν κατακτητὴ γιὰ τὲς ἐκτελέσεις ἀθώων. Πόσο σκληρὸς ἀλήθεια κάποτε ὁ δρόμος τοῦ ψυχικοῦ θάρρους! Στὴν Ἑλλάδα τὸν τελευταῖο καιρὸ μερικοὶ εὐσεβεῖς κληρικοὶ μαζὺ μὲ λαϊκοὺς ἐκήρυξαν πόλεμον κατὰ τῶν καλλιστείων, διότι ὅπως ἀπέδειξαν μὲ ἐπιχειρήματα αὐτὰ τὰ καλλιστεῖα κλονίζουν τὰς οἰκογενειακὰς παραδόσεις, γεμίζουν τὰ μυαλὰ τῶν νέων κοριτσιῶν μὲ φαντασίες ἐπικίνδυνες καὶ καταλήγουν στὴν τραγωδία καὶ τὴν δυστυχία. Πραγματικὰ ἂν θελήσῃ κανεὶς νὰ σκεφθῇ σοβαρὰ θὰ καταλήξῃ σὲ μιὰ καὶ μόνη διαπίστωσι. Ὅτι τὰ καλλιστεῖα ὁδηγοῦν στὴν ψυχικὴ διαταραχή, στὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν καταστροφὴ τῶν θρησκευτικῶν καὶ κοινωνικῶν θεμελίων. Ἀλλὰ ποῖα ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν τοῦ χριστιανικοῦ ὁμίλου; Ὡδηγήθη στὸ δικαστήριο ἐπὶ διαταραχῇ τῆς δημοσίας τάξεως. . . . Σταυρώνεται στὴν κοινωνία αὐτὴ τὸ ψυχικὸ θάρρος! Νὰ λοιπὸν γιατὶ οἱ χριστιανοὶ νὰ καλλιεργήσουν πρέπει τὴν ἀρετὴ τοῦ θάρρους. Γιατὶ ἔτσι θὰ ἀντιδράσουν στὰς ἀντιδράσεις τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἡδονικῆς ἐξαθλιώσεως τῆς ἀνθρωπότητος. Ἔτσι θὰ δυναμώσουν τὲς πηγὲς τοῦ καλοῦ καὶ τὲς ὑγιεῖς ἀρχὲς τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἀφήνουν τὴν ζωὴν νὰ περνᾷ ἀπαρατήρητη μπροστά τους ξέρουν ἕνα πρᾶγμα. Ὅτι γύρω μας ὑπάρχουν πολλοὶ δειλοὶ καὶ ἄνανδροι χαρακτῆρες. Ὑπάρχουν ὕπουλοι καὶ ὑποκριταί, συμφεροντολόγοι, ἐγωϊσταί, ἄνθρωποι ποὺ πλησιάζουν ἄλλα αἰσθανόμενοι καὶ ἄλλα λέγοντες. Ἀπὸ τέτοιους ἀνθρώπους ἡ κοινωνία δὲν μπορεῖ νὰ ὀρθοποδήσῃ. Τὸ καλὸ στὰ χέρια τους ὑποφέρει. Ὁ Χριστὸς βασανίζεται τρομερὰ μέσα στὰ λόγια καὶ τὲς χειρονομίες τους. Τὸ θάρρος τοῦ Ἰωάννου ἀποκεφαλίζεται. Ἡ μόνη ἐλπὶς εἶναι ἕνα θάρρος αὐτοθυσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ. Τὸ θάρρος ποὺ ξεπηδᾷ ἀπὸ εὐσυνειδησίαν καὶ τιμιότητα. Ἀπὸ τὴν θυσίαν ἐκείνην ποὺ γιὰ τὴν σωτηρίαν τῆς κοινωνίας, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην εἶναι ἕτοιμη νὰ ἀναλάβῃ τὸν πειὸ μεγάλο ἀγῶνα. Πρέπει τοὺς ἀνθρώπους ποὺ σκέπτονται ἔτσι νὰ τοὺς δίδουμε θάρρος. Θάρρος πρέπει νὰ δίδουμε καὶ στοὺς εἰλικρινεῖς ἐργάτας τῶν Κοινοτήτων, γιατὶ ὑπάρχουν οἱ τόσοι ἄλλοι ποὺ λησμονοῦν τοὺς ὅρκους καὶ τὴν ἀποστολή τους.

Εἶναι ἀλήθεια. Ζοῦμε μέσα σὲ μιὰ τραγωδία.

(Συνέχεια εἰς τὴν 15ην σελίδα)

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΑΙ ΘΕΙΑ ΣΟΦΙΑ

ΜΑΣ λέγουν οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι: Δὲν θέλουμε ν' ἀκοῦμε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας τί εἶπεν ὁ Ἱερεμίας, ὁ Ἡσαΐας, ἢ ὁ Μωϋσῆς. Θέλουμε σύγχρονα πράγματα. Μπορεῖτε νὰ μᾶς πῆτε γιὰ τὸν περίφημο ἀστρονόμο Ἰωάννη Μαΐντλερ καὶ τί πορίσματα δίδει γιὰ τὴν σελήνη στὰ βιβλία του; Μπορεῖτε νὰ κάνετε τοὺς κληρικούς μας νὰ μιλοῦν πειὰ σήμερα περίοδο τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς προόδου γιὰ τὸν φυσιοδίφη καὶ πατέρα τῆς Βοτανικῆς τὸν Λινναῖο; Ἔχουμε τοὺς Κουβιὲ καὶ τοὺς Λαεννὲκ καὶ τοὺς Παστέρ. Σύγχρονα πράγματα λοιπὸν στὰν κηρύγματά τους σήμερα οἱ κληρικοί. Ἀφήνω βέβαια ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐπιστήμονες δὲν βρίσκονται στὸ ἄνθος τῆς νεότητός τους. Ξέρετε ἔχουν πεθάνει ἐδῶ κι' ἕνα-δυὸ αἰῶνας. Ἂς εἶναι ὅμως, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουμε τὴν ἐπιθυμία τῶν ἐπικριτῶν τῆς Ἐκκλησίας θὰ τοὺς ποῦμε, ὅτι εἶναι νέοι. Θέλουν δὲν θέλουν θὰ γίνουν νέοι γιατὶ οἱ σημερινοὶ χριστιανοὶ δὲν θέλουν ν' ἀκούουν γιὰ τοὺς προφήτας καὶ τοὺς ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, ποὺ ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν τὸ κήρυγμά τους θἆναι πάντα νέο καὶ ὅ,τι λένε ἀπευθύνεται σὲ κάθε ὥρα καὶ κάθε λεπτό μας καὶ σ' ὅλας τὰς συνθήκας ποὺ περνοῦμε. Νέοι λοιπὸν θὰ γίνουν. Ὅ,τι βέβαια εἶπαν δὲν ἀπεδείχθη μέχρι σήμερα ἀναληθές. Πολλὰ ἀπὸ τὰ πορίσματά τους στέκονται μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὴν ἐπιστήμην. Ἄλλα ὅμως ἀπὸ τὰ πορίσματά τους ἔχουν ἀναθεωρηθῆ ἀπὸ ἄλλους ἐπιστήμονας. Νὰ μιλήσουν λοιπὸν γι' αὐτοὺς οἱ σημερινοὶ κληρικοί μας. Νὰ μιλήσουν. Ἀλλὰ ἀκούεται μιὰ ἔνστασις δειλά: Μὰ αὐτοὶ ὁμιλοῦν περὶ ἀνέμων καὶ ὑδάτων καὶ ἀστέρων καὶ χόρτων. Δὲν ἔχει σημασίαν. Ἡ πίστις ὅλα τὰ κάνει καὶ μιλοῦν καὶ οἰκοδομοῦν πνευματικὰ τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ ζήτημα εἶναι ἄλλο. Πόσοι θὰ ἐνδιαφερθοῦν ν' ἀκούσουν τέτοια θέματα καὶ πόσοι θὰ δυνηθοῦν νὰ τὰ ἀντιληφθοῦν; Μὰ ἐγὼ τώρα ἔκανα χρήματα καὶ ξώδευσα τόσα χρήματα γιὰ νὰ στολίσω τὸ σπίτι μου καὶ νὰ συγχρονίσω τὸ κατάστημά μου. Δὲν μπορῶ ν' ἀκούω ἐκεῖνο ποὺ ἤκουαν πρὶν σαράντα χρόνια. Εἶσαι λοιπὸν συγχρονισμένος. Γιατί; Διότι ἔκανες χρήματα καὶ ἄλλαξες τὰ ἔπιπλα τοῦ γραφείου σου. Ἄ! ξέχασα. Γιὰ στολίδι στὸ σπίτι σου ἀγόρασες καὶ μερικὰ βιβλία πολυτελείας. Εὐλογημένε χριστιανέ, ἐκεῖ ποὺ δαπανᾷς τὸν καιρό σου σὲ περιττὲς συζητήσεις, δὲν βγάζεις τὰ καλοδεμένα καὶ χρυσοδεμένα αὐτὰ βιβλία νὰ τὰ διαβάσης κομμάτι. Ἄφησε τὴν πολεμικὴ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, καὶ κύτταξε πρῶτα κάπως νὰ πλουτίσης τὲς γνώσεις σου προτοῦ καταπιαστῆς μὲ τὴν θρησκεία καὶ τὴν Ἐκκλησία. Ἡ Θρησκεία δὲν ἀλλάσσει. Καὶ ἡ Ἐκκλησία πάντα θὰ μιλᾷ γιὰ ἁγίους καὶ προφήτας καὶ Χριστό. Ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες ἀλλάσσουν γνώμην. Σήμερα λένε αὐτὸ καὶ αὔριο τὸ ἄλλο. Κι' ἔρχονται ἀργότερα ἄλλοι ποὺ ἀνατρέπουν ὅ,τι εἶπαν οἱ προηγούμενοι. Ἐνῷ ἐκεῖνο ποὺ εἶπαν ὁ Χριστὸς καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται πρὶν ἀπὸ αἰῶνας μένει καὶ θὰ μένῃ τὸ ἴδιο εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας. Μήτε σύ, μήτε ἐγὼ μποροῦμε νὰ τὸ ἀλλάξουμε. Εἶναι ἐπίκαιρο νὰ ἀναφέρουμε ὅ,τι εἶπε ὁ Παῦλος. «Ὁ λόγος μου, εἶπε, καὶ τὸ κήρυγμά μου δὲν ἔγιναν μὲ πιθανοὺς λόγους καὶ συναρπαστικούς, παρμένους ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη σοφία, ἀλλὰ ἔγινε μὲ ἀπόδειξι πνεύματος, ποὺ ἔπειθε τὲς ψυχὲς τῶν ἀκροατῶν καὶ μὲ ἀπόδειξι θείας δυνάμεως, ποὺ μὲ τὰ ὑπερφυσικὰ καὶ θαυμαστὰ ἔργα της ἐβεβαίωνε τὴν διδασκαλία μου. Αὐτὸ δὲ ἔγινε, λέγει στοὺς Κορινθίους, γιὰ νὰ μὴ στηρίζεται ἡ πίστις τους ἐπάνω στὴν ἀσταθῆ σοφίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἐπάνω στὴν ἀκλόνητη δύναμι τοῦ Θεοῦ». Ἀλλὰ οἱ συγχρονισμένοι ἐπικριταὶ τῆς Ἐκκλησίας δὲν θέλουν οὔτε μὲ τὸν Παῦλον νὰ ἱκανοποιηθοῦν. Τότε ἂς ἀκούσουν τὸν Ματθαῖον ποὺ προλέγει: «Θἄλθῃ καιρὸς ποὺ πολλοὶ ψευδοπροφῆται θὰ ὑψωθοῦν ἀνάμεσά μας ποὺ θὰ σπρώξουν πολλοὺς στὴν πλάνη καὶ ἔτσι τόση ἀνομία θ' ἁπλωθῇ παντοῦ ὥστε νὰ ψυχρανθῇ ἡ ἀγάπη σὲ πολλούς». Πόσοι ὅμως θὰ θελήσουν νὰ τὸ καταλάβουν αὐτὸ καλὰ καὶ νὰ τὸ παραδεχθοῦν. Οἱ εὐλογημένοι ἕνα τραγοῦδι ἔμαθαν καὶ τὸ ἴδιο ἐπαναλαμβάνουν πάντα. Ὁ Νίτσε, ὁ Ἀϊνστάϊν, ὁ Χὼλ, ὁ τάδε γεωλόγος, ἐκεῖνος ὁ ψυχίατρος. Ἀκούσατε ἕνα μῦθο ποὺ θὰ δώσῃ τὴν τελικὴ ἀπάντησι στοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς ἀνθρώπους: Μιὰ μέρα ἕνας φοιτητὴς βγῆκε μὲ τὸν καθηγητή του σὲ περίπατο. Ἦταν πραγματικὰ χριστιανὸς ὁ φοιτητής. Τὸν ἐρωτᾷ ὁ καθηγητής του. Παιδί μου, διάβασες Σαίηξπηρ; Ὁ φοιτητὴς ἀπήντησεν, ὄχι. Ἐδιάβασες τότε Ρακίνα ἢ Ὁράτιο; Καὶ πάλιν ὁ φοιτητὴς ἀπήντησεν ἀρνητικά. Αἴ τότε, τοῦ λέγει ὁ καθηγητής, ἡ μισὴ ζωή σου πάει χαμένη. Ἦλθε τώρα ἡ σειρὰ τοῦ φοιτητοῦ. Κύριε καθηγητά, τὸν ἐρωτᾷ, ξεύρετε νὰ κολυμβᾶτε; Ὄχι νέε μου, ἀπήντησεν ὁ καθηγητής. Αἴ τότε ὅλη σας ἡ ζωὴ πάει χαμένη γιατὶ ἡ βάρκα στὴν ὁποία μπήκαμε πρὸ μιᾶς ὥρας γιὰ νὰ κάνουμε περίπατο στὴν θάλασσα τρύπησε καὶ κάνει νερὰ καὶ εἴμαστε τόσο μακρυὰ ἀπὸ τὴν παραλία.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ ὅλους ἐκείνους ποὺ παίρνουν τὸν πλοίαρχο τῆς σοφίας τῶν ἀνθρώπων γιὰ νὰ ταξειδεύσουν στὴν ζωή. Κινδυνεύουν νὰ χάσουν ὅλην τὴν ζωήν τους. Μία εἶναι ἡ σοφία. Αὐτὴ τὴν ὁποίαν ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς διὰ τῶν προφητῶν Του καὶ τοῦ μονογενοῦς Του Υἱοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι πρόσκαιρα καὶ ἐφήμερα καὶ σχετικά. Ἡ τελειότης ὑπάρχει μόνον σ' ἐκεῖνα ποὺ μᾶς παρέδωκεν ὁ Θεὸς μὲ τοὺς προφήτας καὶ τὸν Ἰησοῦν. Ἐκεῖ εἶναι ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀπολύτρωσις. Τοὺς κοσμικοὺς σοφοὺς ἂς τοὺς διδάσκουν εἰς τὰς πανεπιστημιακὰς ἕδρας. Στὲς Ἐκκλησίες μας ἂς ἀκούεται μόνον ὁ Χριστός. Τόσο εὔστοχα δὲ λέγει καὶ πάλιν ὁ Παῦλος: «Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων». Αὐτά, νομίζω, εἶναι ἀρκετά. Σεῖς τί λέτε;

Π. Φ.

ΑΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

ΠΡΕΠΕΙ νὰ δώσουμε μεγάλη σημασία σὲ κάτι ποὺ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ βαθυγνώστης αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου, λέγει στὸν Τιμόθεον. Στὴν ἐπιστολὴ ποὺ τοῦ ἔγραψε τοῦ κάνει μιὰ σύστασι: «Νὰ μένης ἀκλόνητος σ' ἐκεῖνα ποὺ ἔμαθες καὶ βεβαιώθηκες γιὰ τὴν ἀλήθεια τους ἀπὸ προσωπικὴ πεῖρα. Ἀκόμη τὴν ἴδια στάσι πρέπει νὰ κρατᾷς στὰ ἱερὰ γράμματα, ποὺ ἀπὸ τότε ποὺ ἤσουνα μικρὸ βρέφος τὰ ἔμαθες, γιατὶ μποροῦν νὰ σοῦ δώσουν τὴν ἀληθῆ σοφίαν μὲ τὴν ὁποίαν θὰ εὕρῃς τὴν σωτηρίαν διὰ τῆς πίστεώς σου εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν».

Μὲ τὴν ὡραία τώρα αὐτὴν συμβουλὴν στὸν νοῦ μας ἂς δοῦμε τί θέσι παίρνει ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος. Νὰ τὸ ποῦμε κι' αὐτό. Ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας στὴν σκέψι γύρω μας ἀκοῦμε τὲς πειὸ περίεργες ἀλλὰ καὶ καταστρεπτικὲς θεωρίες γιὰ τὴν ζωή, τὴν θρησκεία, τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ὁ πλησίον μας ποὺ ἀσχολεῖται μὲ τὲς θεωρίες αὐτές. Τὲς πειὸ πολλὲς φορὲς δὲν τὲς δημιουργεῖ μόνος του. Τὲς ἀκούει καὶ τὲς ἐπαναλαμβάνει, γιατὶ εἶναι ὀκνηρὸς καὶ πολὺ ἀπησχολημένος μὲ ἄλλες φροντίδες. Αὐτὸ τὸ εἶπαν πολλοὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἀκόμη τοῦ Ἴψεν. Ἡ ἄρκτος τοῦ Βορρᾶ περιφρόνησε τὸν θεσμὸ τῆς οἰκογενείας, γιὰ νὰ ἐπανέλθη βέβαια τώρα σὲ κάποιο σεβασμὸ πρὸς τὴν ἱερότητά του καὶ τὴν σπουδαιότητά του. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως τὸ κακὸ ἔγινε. Καὶ ἐνῷ ἡ ἐρυθρὰ ἄρκτος ἀπὸ τὴν πίεσι αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἠναγκάσθη νὰ κάνῃ ὑποχωρήσεις στὲς ἀρχικὲς ἀρχές της, ἐξακολουθοῦν ἐκεῖνοι ποὺ ἀλόγιστα παρεσύρθηκαν νὰ μιλοῦν μὲ τρόπο ποὺ ὑπονομεύει τὸν οἰκογενειακὸ παράγοντα. Ἔτσι προχωρεῖ τὸ κακὸ πάντα, ἀπὸ τὴν ἐπιπολαιότητα ποὺ δείχνουμε εἰς τὸ νὰ κάνουμε κτῆμά μας κάτι ποὺ παρελάβαμε ἀπὸ τὴν κακὴ καὶ μολυσμένη σκέψι τοῦ ἄλλου, δίχως νὰ καθήσουμε νὰ σκεφθοῦμε σοβαρά. Ἀλλὰ ἂς συνεχίσουμε. Στοὺς κύκλους μας σήμερα γίνεται πολὺ θρησκευτικὴ συζήτησι. Θὰ ἦταν ὅμως αὐτὸ σπουδαῖο καὶ ὠφέλιμο ἂν αὐτὴ ἡ θρησκευτικὴ συζήτησι εἶχε οἰκοδομητικὸ χαρακτῆρα. Ἀλλὰ τὲς πειὸ πολλὲς φορὲς δὲν ἔχει. Σ' αὐτὴν ὑψώνονται ὅλο φωνὲς διαμαρτυρίας. Ὅλα μᾶς φταῖνε. Γιατὶ νὰ νηστεύουμε. Γιατὶ νὰ κοινωνοῦμε μὲ τὴν λαβίδα, ποὺ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μᾶς μεταδώσῃ μικρόβια. Πειὸ μεγάλη βέβαια ἀφέλεια ἀπ' αὐτὴν δὲν ὑπάρχει, γιατὶ ἔτσι μεταλαμβάνομεν ἐπὶ αἰῶνας καὶ δόξα τῷ Θεῷ εἴμαστε καλὰ καὶ πρὸ παντὸς οἱ ἱερεῖς ποὺ στὸ τέλος καταλύουν ὅ,τι ἀπομένει. Γιατὶ νὰ βάζουμε τὰ παιδιὰ στὸ νερὸ ὅταν τὰ βαπτίζουμε. Γιατὶ νὰ λέμε τὸν Χριστό μας Θεὸ καὶ ὄχι τὸν Βούδα. Γιατὶ νὰ λέμε στοὺς ἀσθενεῖς μας, πὼς ἂν ἔχουν ἀληθινὴ πίστι στὸν Θεὸ θὰ γίνουν καλά, ἀφοῦ ὁ ἰατρὸς τοὺς κάνει καλά. Γιατὶ τὲς ἐκκλησίες μας νὰ τὲς κάνουμε ἔτσι κι' ὄχι ἀλλοιῶς. Γιατὶ νὰ μοιράζουμε ἀντίδωρο. Γιατὶ νὰ ψάλουμε στὲς κηδεῖές μας τόσους ὕμνους. Γιατὶ νὰ ἀνοίγουμε τὰ λείψανα εἰς τοὺς ναούς. Γιατὶ νὰ φιλοῦμε τὸ χέρι τῶν ἱερέων. Γιατὶ ἀντὶ σεβασμοῦ νὰ μὴ τοὺς ὑβρίζουμε. Δὲν ἀγωνιζόμεθα γιὰ τὴν ἐλευθερία; Βρισκόμαστε σ' ἐλεύθερη χώρα. Λέμε ὅ,τι θέλουμε γιὰ τοὺς πολιτικούς μας ἄνδρας. Πρέπει λοιπὸν κανεὶς νὰ μὴ ἐνοχλῆται ὅ,τι καὶ ἂν λέμε. Ὕβρεις θέλουμε, ὕβρεις θὰ λέμε. Κι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν Θεὸ τὸν κρίνουμε ὅπως θέλουμε. Στὸ δικαστήριο λοιπὸν τὸν Θεό. Στὸ δικαστήριο τὸν κλῆρο. Στὸ δικαστήριο τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ζωντανούς. Στὸ δικαστήριο τὸν γάμο καὶ τὰ Ἄχραντα Μυστήρια. Κύματα λοιπὸν δικαστικῶν ὑποθέσεων. Καὶ εἰς μὲν τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἂν στὸ "hearing" ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν στηρίζεται ἡ ὑπόθεσις δικαστικῶς, ἀπορρίπτεται ἡ δίκη. "No case," λέγει ὁ δικαστής. "No case," λέγουν οἱ δικηγόροι. Ἄδικα ὁ κόπος, ἐπαναλαμβάνουν ὅλοι. Ἀλλὰ ὁ χριστιανὸς στὰ ἐκκλησιαστικὰ δὲν ἔχει τὸν δικαστὴ-ἄνθρωπο. Καὶ λέγει καὶ λέγει καὶ τὸν ἀκοῦν οἱ λαοὶ δίχως νὰ σκεφθοῦν ὅτι καὶ ἐκεῖνοι γίνονται ἔνοχοι ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, γιατὶ ὅλα αὐτὰ ποὺ λέγει ὁ πρόχειρος ἥρως μυρίζουν τρομερὴ ἀσέβεια καὶ κακία ἀκόμη καὶ ἐγωϊσμὸ ἄρρωστο ποὺ βρίσκει ἱκανοποίησι στὸ νὰ ἀντιδρᾷ μόνον καὶ μόνον γιατὶ ἔτσι μπορεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ τραυματισμένο ἐγώ του ἢ νὰ καλύψῃ κάποια κρυφὴ ἐσωτερικὴ ἐνοχή, ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ ψυχίατρος. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὼς πρόκειται περὶ ἀρρώστιας καὶ μάλιστα σοβαρῆς, ὅταν κανεὶς τὰ βάζῃ μὲ τὸν Θεὸ καὶ ὅλη τὴν διανοητική του ἱκανότητα ἢ ἀνικανότητα τὴν τοποθετεῖ εἰς τὴν ἐπίδειξιν σοφίας μὲ τὸ νὰ λέγῃ, πὼς αὐτὸ πρέπει ν' ἀλλάξῃ στὴν πίστι καὶ τὴν θρησκεία καὶ τὸ ἄλλο, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα οὔτε πίστιν ἔδειξε ποτέ, οὔτε γιὰ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἔδειξε ἔμπρακτο ἐνδιαφέρον καὶ ἀπ' ἐναντίας εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ κακίες καὶ πάθη καὶ μικρότητες. Καὶ βεβαίως καὶ γι' αὐτὸν ἐνδιαφέρεται ἡ Ἐκκλησία καὶ μάλιστα προσεύχεται. Κυρίως ὅμως ὁ μεγαλείτερος κίνδυνος εἶναι σ' ἐκείνους ποὺ τὸν ἀκοῦνε. Διότι εἴπαμε πὼς ὁ λαὸς εἶναι ἕτοιμος, εἴτε ἀπὸ τὲς ἐφημερίδες, εἴτε ἀπὸ αὐτοσχεδίους σοφοὺς καὶ τοὺς διαφόρους προχείρους ρήτορας, νὰ παραλάβῃ ὅλες τὲς κακίες καὶ τὲς ἀρνήσεις καὶ τὲς διαλυτικὲς ἰδέες καὶ νὰ τὲς κάνῃ κτῆμά του. Σκεφθῆτε πόσο κακὸ ἔτσι προκύπτει εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ πόσες ψυχὲς δηλητηριάζονται. Γι' αὐτὸ ἔχει μεγάλη σημασία καὶ σπουδαιότητα αὐτὸ ποὺ λέγει ὁ Παῦλος εἰς τὸν Τιμόθεον. Πρέπει νἄμαστε σταθεροὶ σ' αὐτὰ ποὺ ἐδιδάχθημεν ἀπὸ τὴν παιδική μας ἡλικίαν καὶ σ' ὅσα μὲ φόβο Θεοῦ καὶ πίστι μᾶς διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας καὶ μὲ προσωπικὴ πεῖρα ἀνακαλύψαμε πὼς εἶναι ἀληθῆ, δίκαια καὶ θεϊκά. Τὰ θαύματα τοῦ Θεοῦ ἐξαγγέλλονται ἀπὸ ὅλες τὲς ἄκρες τοῦ κόσμου. Καὶ μεῖς ἀκόμη τολμοῦμε νὰ ἐπιδεικνύουμε σοφία μὲ συζητήσεις σὰν κι' αὐτὲς ποὺ ἀνέφερα ἐνωρίτερα. Κι' ὕστερα ζητοῦμε νὰ προ-

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΑΠΕΘΑΝΕΝ ΗΡΩΣ

Κάποιος διηγεῖται ὅτι κατὰ τὸν Α΄. παγκόσμιον πόλεμον ἀνῆκε σὲ μιὰ διμοιρία στὴν ὁποία ἀνῆκε καὶ ἕνας πολὺ πλούσιος καὶ μὲ κοινωνικὴν ἐπιβολὴν ποὺ εἶχε ἕνδεκα παιδιά. Ἡ σύζυγός του ἦτο ἐξαιρετικὴ κυρία. Ὁ μεγαλείτερός του υἱός κατετάγη εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἦτο εἰς τὴν αὐτὴν διμοιρίαν. Ὅταν ξεκινήσαμε διὰ τὸ μέτωπο περάσαμε ἀπὸ τὰ ἀπέραντα κτήματά του. Ἐκεῖ εἰς τὰ προπύλαια παρετάχθησαν ἡ γυναῖκά του καὶ τὰ παιδιά του ποὺ κρατοῦσαν στὰ χέρια τους μιὰ σημαία, ἀκόμη καὶ τὸ μικρότερο παιδί. Στὴν πρώτη μάχη ὁ υἱός του ἔπεσε ἀπὸ μιὰ σφαῖρα ποὺ πέρασε τὸ κορμί του. Κάποιος σύντροφός του τὸν ρώτησε: Χτύπησες ἄσχημα; Ναί, ἀπήντησεν. Ἡ σφαῖρα πέρασε τὸ κορμί μου. Μεταβίβασε τὴν ἀγάπη μου στὴν μητέρα μου. Τὴν ὥρα ποὺ ξεψυχοῦσε ἄκουσα τὴν φωνὴ τοῦ πατέρα του ποὺ προσπαθοῦσε νὰ κάμῃ φαιδροὺς τοὺς στρατιώτας του καὶ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ. Ἦταν δεκανεύς, ἀλλὰ μιλοῦσε καὶ ἐνεθάρρυνε τοὺς στρατιώτας του ὡσὰν ἕνας στρατηγός. Τὸν πλησίασα καὶ τοῦ εἶπα πῶς ὁ υἱός του ἀπέθανε. Ἡ λέξις τοῦ ἦλθε σὰν μιὰ σφαῖρα στὸ στῆθος καὶ τὸν συνεκλόνισε κάνοντάς τον νὰ γύρῃ ἐπάνω στὸ ἄλογό του. Ἀλλὰ σὲ λίγα λεπτὰ συνῆλθε καὶ εἶπε δυνατά: «Δόξα τῷ Θεῷ πέθανε ἡρωϊκά». Ὡς τὸ τέλος τῆς μάχης τὸν ἤκουα νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἄνδρας του μὲ τὴν βροντώδη καὶ γενναία φωνή του. Ὕστερα ἀπὸ τὴν μάχη τὸν βοήθησα νὰ ἑτοιμάσῃ τὸ σῶμα τοῦ παιδιοῦ του γιὰ τὴν ταφὴ καὶ μαζὺ σὲ λίγο τὸν ἐναποθέσαμε στὸ κρύο μνῆμα ὄχι μακρυὰ ἀπὸ τὸν τόπο ὅπου ἔπεσε. Δὲν θὰ ξεχάσω ὅμως τὴ φράσι τοῦ πατέρα του: «Δόξα τῷ Θεῷ πέθανε ἡρωϊκά». Ἂς ἀγωνιζόμαστε καὶ μεῖς ἡρωϊκὰ στὴν μεγάλη μάχη τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ κακοῦ καὶ ἂς ἔλθῃ ὁ θάνατος νὰ μᾶς εὕρῃ τὴν ὥρα τῆς πειὸ εὐγενικῆς μάχης ποὺ δίνει ἡ πίστις καὶ ἡ ἀρετὴ κατὰ τοῦ κακοῦ.

κόψουμε καὶ παραπονούμαστε γιὰ τὲς κακοδαιμονίες καὶ τὰ δεινὰ ποὺ μᾶς βρίσκουν. Ἀλλοίμονο. Ἂς προσέξουμε. Ἂς γίνουμε πειὸ εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ στὸν Θεό. Προτοῦ εἶναι πολὺ ἀργά. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὴν παράδοσί της. Δὲν μποροῦμε νὰ τὴν μεταβάλουμε σὲ φοῦρνο τοῦ Ναστρεντὶν Χότζα. Τὸν ξέρετε τὸν μῦθο. Πρὸ παντὸς λοιπὸν διάκρισις καὶ προσοχὴ γι' αὐτὸ ποὺ συζητοῦμε. Κάθε πρᾶμα ποὺ κάποτε ἔστω κι' ἂν δὲν εἶναι καλὰ βαλμένο δὲν βλάπτει, ἂς μὴ ζητοῦμε νὰ τὸ ἀνατρέψουμε, γιατὶ πολὺ κακὸ μπορεῖ νὰ προκύψῃ. Καὶ κάθε τι ποὺ λέγεται ἔστω καὶ μὲ καλὴ διάθεσι, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ φέρῃ ἀνεπανόρθωτες ζημίες, ἂς τὸ ἀποφεύγουμε. Καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι μιὰ τέτοια τοὐλάχιστον διάθεσις δὲν ἔλλειψε ἀπὸ τὲς καρδιὲς τῶν χριστιανῶν.

Π. Φ.

ΚΡΙΣΕΙΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἐξαίρετος, προκαλοῦσα δικαιολογημένον ἐνθουσιασμὸν καὶ ἐνδεικτικὴ τῆς σοβαρᾶς παρακολουθήσεως τῶν ζητημάτων μας εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς Σεβ. Ἀρχιεπισκοπῆς νὰ ἱδρύσῃ Σχολὴν Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Εὐχόμεθα ἡ προσπάθεια αὕτη νὰ ὁλοκληρωθῇ διὰ τῆς ἐξευρέσεως καὶ ἄλλων σοβαρῶν καθηγητικῶν στελεχῶν, ὡς ἄλλωστε ἁρμόζει καὶ εἰς τὸν θεσμὸν καὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν σοβαρότητα τῆς προσπαθείας. Καὶ ἦτο καιρός, διότι ἐπικινδύνου ἐκτάσεως καὶ οὐχὶ κολακευτικὴ δι' ὅλους μας ἦτο ἡ ἀναρχία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας μουσικῆς, ἐξ ἧς καθ' ἡμέραν νέοι φωστῆρες ἀνεπήδων διαφημίζοντες τὰ ἀριστουργήματά των καὶ διεκδικοῦντες τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον μουσικῆς εὐστοχίας καὶ τελειότητος. Εὐλαβῶς ὑποβάλλομεν τὴν ταπεινὴν σκέψιν, ὅπως ἡ λειτουργοῦσα ὡς ἄνω Σχολὴ μὴ ἀρκεσθῇ εἰς ἁπλὴν μόνον ἐξεύρεσιν ὑποψηφίων μαθητῶν, ἀλλὰ προβῇ καὶ εἰς μελέτην τοῦ ὅλου προβλήματος καὶ καταρτίσῃ κατάλογον ληπτέων μέτρων, ἅτινα ἐγκρινόμενα παρὰ τῆς Σεβ. Ἀρχιεπισκοπῆς θὰ ἦτο δυνατὸν καὶ ἑνότητα καὶ σεμνότητα καὶ ἄλλους πλουσίους καρποὺς νὰ δημιουργήσουν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικήν μας ἐμφάνισιν. Ὁ καιρὸς ἦλθε διὰ τὴν ἀνασκόπησιν ἀλλὰ καὶ τὸν καταρτισμὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐκείνης, ἥτις καὶ τὸν βυζαντινὸν χαρακτῆρα θὰ ἔχῃ, ἀλλὰ καὶ σύμφωνος θὰ εἶναι μὲ τὰς ἐδῶ συνθήκας τῆς ἐποχῆς. Διὰ τούτων δὲν ἐκφραζόμεθα κατὰ τῶν ὅσων ἐπετελέσθησαν μέχρι τοῦδε εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας μουσικῆς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπιζητοῦμεν τὴν οἰκοκυρωσύνην, τὴν διαλογὴν καὶ παρουσίασιν τῆς αὐθεντίας καὶ τὴν μελλοντικὴν συμπλήρωσιν τοῦ σπουδαίου τούτου σημείου.

ΠΕΡΙ ΕΝ ΔΙΑΒΗΜΑ

Ἂν τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ μας γενόμενον διάβημα πρὸς Καθολικὸν Καρδινάλιον ἐνεπνεύσθη τῷ ὄντι ἐκ τῶν ἄνω καὶ ἂν ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν μερικαὶ ἐπιφυλάξεις τὰς ὁποίας ἠδύνατό τις νὰ ἔχῃ εἰς ὅσα παρουσιάζει τὸ περιεχόμενον τοῦ διαβήματος τούτου κατὰ τὰ ἄλλα δέον νὰ θεωρηθῇ ἀξιέπαινος καὶ εὔστοχος καὶ ἐπίκαιρος ἡ ἐνέργεια τοῦ διαβήματος. Μάλιστα ὡς τοιοῦτον παρουσιάζει καὶ τὴν σκοπιμότητα ἣν διετυπώσαμεν εἰς τὴν στήλην τῶν «Κρίσεων» τοῦ παρελθόντος τεύχους ὑπὸ τὴν ἀρθροπαράγραφον «Ἕνα μέτρον». Διατὶ τάχα ἡ πρωτοβουλία νὰ θεωρῆται παρατολμία καὶ διατὶ νὰ μένωμεν ἀδιάφοροι πρὸς παρομοίας πρωτοβουλίας τῆς Δυτικῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, αἵτινες ψυχολογικῶς παρὰ τῷ λαῷ καὶ γενικῶς παρ' ὅλαις ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς κατηγορίαις ἐπιδροῦν πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῆς ταύτης τῆς σχούσης τὴν πρωτοβουλίαν. Ἡμεῖς ἐπιδοκιμάζομεν τὴν ἐνέργειαν καὶ θεωροῦμεν αὐτὴν εὔρωστον, τηρουμένων βεβαίως πάντοτε τῶν ἐκφρασθεισῶν ἐν ἀρχῇ ἐπιφυλάξεων ὡς πρός τινας ὑποδείξεις

ἐν τῷ περιεχομένῳ τοῦ διαβήματος καὶ ἂν καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς εἰκός, ἐνεπνεύσθη καὶ ἐπετράπη τοῦτο ἄνωθεν. Μάλιστα πιστεύομεν ὅτι παρόμοια διαβήματα ἀρχίζουν νὰ ἐμφανίζουν τὴν ἀνιοῦσαν εἰς ἣν εἰσήλθομεν ὡς Ἐκκλησία ἐν Ἀμερικῇ.

ΜΙΑ ΚΑΚΗ ΣΥΝΗΘΕΙΑ

Ἀνησυχητικὸ εἶναι τὸ ρεῦμα τῆς χαρτοπαιξίας τὸ ὁποῖον ἐνέσκηψεν εἰς τὰς τάξεις τῆς ὁμογενείας. Δυστυχῶς δὲ ἀπὸ τὸ στάδιον τῆς ἐρασιτεχνίας εἰσῆλθεν εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ πάθους. Ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας βαβαίως δὲν ἔπαυσε νὰ ἐλέγχῃ. Μήπως ὅμως πρέπει νὰ δοθῇ πλέον ἔντονος καὶ συστηματικὸς τόνος εἰς τὸν τόνον τῆς φωνῆς της; Τὸ «νὰ περάσῃ ἡ ὥρα» ἔγινε ταυτόσημον μὲ τὸν ἔνοχον τρόπον τῆς συγκαλύψεως μιᾶς ἐπικινδύνου ἐπιδημίας. Ἀπὸ τοὺς ἐνήλικας ἔφθασεν εἰς τὰ νέα ἔγγαμα ζεύγη. Καὶ δὲν εἶναι μόνον τὸ ζήτημα τῶν δυσαρεσκειῶν μεταξὺ φίλων καὶ οἰκογενειακῶν συναναστροφῶν. Εἶναι καὶ αἱ κακολογίαι καὶ αἱ ἐχθρότητες καὶ τὰ ἐξατμιζόμενα χρηματικὰ ποσὰ καὶ ὁ τίτλος τοῦ «χαρτοπαίκτου» ποὺ προσκολλᾶται μεταξὺ ἄλλων εἰς τὸν σεβαστὸν τίτλον τοῦ «γονέως», καὶ ἡ φθορὰ τῆς ὑγείας, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ ἀπροθυμία τῶν ἀγρυπνούντων κατὰ τὰ ξημερώματα τῆς Κυριακῆς νὰ προσέλθουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ προσευχηθοῦν καὶ νὰ μετάσχουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. . . . Καὶ ἕτερον ὅμως ἀηδὲς φαινόμενον εἶναι ἡ προσπάθεια νὰ ἀποτελῇ δεῖγμα κοινωνικῆς ἀνωτερότητος ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ ἡ ἡρωοποίησις τοῦ χαρτοπαίκτου. Διότι καὶ ταῦτα τὰ συναντήσαμεν εἰς τὰς τόσας ἐπιπολαιότητας τῆς ἐποχῆς μας. Ἠκούσαμεν μετ' ἐκπλήξεως λόγους θαυμασμοῦ διὰ πρόσωπα ποὺ κερδίζουν ἢ χάνουν χρήματα ψυχραίμως εἰς τὰς χαρτοπαιξίας. Φεῦ, εἰς τὰς τόσας θλιβερότητας ἔπρεπε νὰ προστεθῇ καὶ ἑτέρα.

ΡΙΠΤΟΜΕΝ ΤΗΝ ΙΔΕΑΝ

Πολλάκις ἐσκέφθημεν ἂν δὲν θὰ ἦτο πλέον σκόπιμον νὰ συνδυασθῇ ὁ θεσμὸς τοῦ διδασκάλου μὲ τὸν τοῦ κατηχητοῦ τοιοῦτον ἢ καὶ μὲ εἰδικῶς ἐκπαιδευόμενα πρόσωπα ἀναγκαστικῶς προσλαμβανόμενα ὑπὸ τῶν Κοινοτήτων. Τὸν ψυχολογικὸν παράγοντα τὸν συνηγοροῦντα ὑπὲρ τῆς ὑπὸ τῆς νέας μας γενεᾶς διδαχῆς εἰς τὰ Κατηχητικὰ οὐδόλως ὑποτιμῶμεν. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐξ ὅσων παρετηρήσαμεν εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν Κατηχητικῶν προαγόμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι διὰ τοῦ ὡς ἄνω ὑποδειχθέντος τρόπου πλέον εὐεργετικὰ θὰ ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα. Ὁ καταρτισμὸς εἶναι θεμελιῶδες γνώρισμα τῆς ἀρτίας διδασκαλίας. Ἐπὶ πλέον ὁ μισθοδοτούμενος θὰ ἦτο ὑποχρεωμένος καὶ φιλοτιμίαν περισσοτέραν νὰ ἐπιδείξῃ, ἀλλὰ καὶ καρποὺς ὡριμωτέρους νὰ παρουσιάσῃ. Εὐνόητον εἶναι ὅτι ἄνευ κατηχήσεως συστηματικῆς προβληματικὴ καθίσταται ἡ ὑπόστασίς μας ὡς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι ἡ πρωταρχικὴ βάσις τοῦ μέλλοντος. Ἂν λοιπὸν περισσότερον συστηματοποιηθῇ τὸ Κατηχητικὸν καὶ μάλιστα μὲ σοβαρῶς κατηρτισμένον προσωπικόν, πολλαὶ ἐλπίδες δύνανται νὰ ἀναζήσουν. Ἂς παραδειγματισθῶμεν ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα κάμουν ξένα δόγματα. Καὶ τὸ ὅλον τοῦτο ζήτημα δὲν πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ μόνον φροντίδα τῆς Σεβ. Ἀρχιεπισκοπῆς ἀλλὰ καὶ τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων καὶ παντὸς ὑγιῶς σκεπτομένου Ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ.

Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΘΑΡΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 11ης σελίδος)

Πολλὴν παράλυσιν ἔχουμε. Κινδυνεύουν πολλοὶ θεσμοί μας. Τὸ κακὸ ἐπερίσσευσε. Πολλοὶ εἶναι οἱ δυστυχισμένοι, οἱ ἄρρωστοι, οἱ ἠθικοὶ προδόται, οἱ λησταὶ τῆς ψυχικῆς εἰρήνης, ποὺ ὅ,τι κάμουν ἔχουν ὡς ἔμπνευσι ἕνα τρομερὸ σαδισμὸ καὶ τίποτε ἄλλο, οἱ ἐρειπωμένοι χαρακτῆρες, οἱ κουρσάροι τῶν σκοτεινῶν ἐπιχειρήσεων τῆς ζωῆς, οἱ διαστρεβλωταὶ τῶν ἰδανικῶν τοῦ ἀνθρώπου, οἱ ἀλῆται τῆς εὐτυχίας, οἱ καταχρασταὶ τῆς ἐμπιστοσύνης, τῆς πειὸ ἱερᾶς ἐμπιστοσύνης ποὺ ἐθεμελίωσε ἕνας Θεὸς στὸν κόσμον. Χρειάζεται ὅμως θάρρος. Ἡ νίκη ποτὲ δὲν πρέπει νὰ φεύγῃ μέσα ἀπὸ τὴν σκέψι μας. Πρέπει νὰ νικήσουμε. Νὰ νικήσουμε μιὰ ὡραία καὶ μεγαλειώδη ἠθικὴ νίκη. Τὴν νίκη τοῦ Χριστοῦ. Τὴν νίκη τοῦ Εὐαγγελίου. Τὴν νίκη τῆς ἀλήθειας κατὰ τοῦ ψεύδους. Τὴν νίκη τῆς εἰλικρινείας κατὰ τῆς κοινωνικῆς ὑποκρισίας. Τὴν νίκη τῆς ἀγαθότητος κατὰ τῆς κακίας. Ἡ νίκη αὐτὴ θάλθῃ μὲ τὸ θάρρος ἐκεῖνο ποὺ ἔχει συναίσθησι τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεως μέσα στὴν ὁποία ὁ Θεὸς ἔθεσε τὸν ἄνθρωπο. Μ' ἕνα τέτοιο θάρρος ἔρχεται νὰ μᾶς χαιρετίσῃ ὁ Χριστὸς μὲ ὅσα λέγει στὸ Εὐαγγέλιο τοῦ παραλυτικοῦ. Καὶ τὸ θάρρος αὐτό, ποὺ πάντα πηγάζει μέσα ἀπὸ καθαρὴ ψυχὴ καὶ τιμιότητα, πρέπει νὰ τὸ μεταδίδουμε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

«Θάρσει, τέκνον».

Π. Φ.

COMPLIMENTS

- - OF - -

Michael S. Mountanos

San Francisco, Calif.